

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavlja:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejema:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izda vsak dan s svojo izjemno modeljo in praznično.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Ženske kot volilke.

Preteklo nedeljo so ljubljanske volilke prvič stopile v politično arena, da direktno in osebno izvršujejo svojo volilno pravico.

To je vsekakor napredek, dasi se ne more trditi, da bi ta delna koncesija ženstva odgovarjala modernim zahtevam.

Če se uvažuje, da so naprednjaki dali pred desetletji ženskam sploh volilno pravico, prikriveno seveda takratnim razmeram, ko so še moški volili v zakonodajalne zastope potem volilnih mož, potem se lahko reče, da je razširjenje ženske volilne pravice, s katerim se odpravlja zgolj volitev potom pooblastil in se uveljavlja osebna in direktna volitev, naravnost malenkostno.

Ako bi klerikalci res priznavali popolno ravnopravnost ženskam, potem bi jim morali odpreti vrata tudi v občinsko zbornico in bi jim morali dovoliti, da bi iz svoje srede izbrale svoje zastopnice v občinski svet. Ženskam bi morali priznati ne samo aktivno, marveč tudi pasivno volilno pravico, kakor so to storile razne napredne države, kakor Danska, Norveška, Švedska, Finska, Avstralija in razne ameriške države.

V teh državah, ki so priznale ženskam manj ali več političnih pravic, se je izkazalo, da so ženske tako v raznih upravnih korporacijah, kakor tudi v zakonodajnih zastopih na višku svoje naloge in da prav uspešno tekmujejo s svojimi moškimi kolegi.

In temu se končno ni čuditi, saj se prav v teh korporacijah razpravlja o marsikaterih za splošni javni blagor velevažnih zadevah, za katere je najti pri ženskem spolu mnogo več razumevanja in zanimanja, kakor pri moških.

To velja zlasti za vprašanja, ki se tičejo na primer mladinske vzgoje, javne dobrodelnosti in npravnosti.

Če se vse to upošteva, se mora priznati, da ni pravzaprav nobenega vzroka, da bi se ženskam na eni strani dajala aktivna volilna pravica, istočasno pa bi se jim zabranjevalo, da bi same iz svoje srede smele izbrati svoje zastopnice.

Ako se ženske prizna za toliko zrele, da lahko izvršujejo svojo volilno pravico, potem je naravnost absurdno in nesmiselno, ako se jih ne

smatra istočasno za sposobne in zmogljive, da bi same zastopale svoje koristi in svoje interese.

Ako so torej klerikalci dali našemu žensktvu pač aktivno volilno pravico, niso pa jim obenem priznali pasivne volilne pravice, so s tem ženske samo ogoljufali in obenem posvedočili, da so vsa njihova zagotovila, kakor da bi bili prijatelji ženske enakopravnosti, zgolj prazne fraze. Aktivno volilno pravico so dali ženskam za to, ker so upali z žensko pomočjo zmagati, pasivno volilne pravice pa jim niso priznali zategadelj, ker je zanje še vedno merodajno staro klerikalno načelo: »Mulier taceat in ecclesia.«

Klerikalni računi se sicer niso docela jemali, zakaj izkazalo se je, da naše žensktvo vendarle ni tako klerikalno, kakor se je domnevalo.

Volitve so namreč pokazale, da vlada med slovenskim žensktvom naprednim in klerikalnim prilično ravnovesje, kar lahko s tem večjim pravom trdimo, ako uvažujemo, da je bilo med volilkami tudi mnogo okoličank, katerih se pač ne more prištevati med Ljubljankanke.

Ako odbijemo okoličanke, se nam pokaže še ugodnejša slika, zlasti ako prištejemo naprednemu žensktvu tudi socijalnodemokratske volilke.

V tem slučaju lahko trdimo, da je ljubljansko žensktvo v pretežni svoji večini napredno, protiklerikalno, česar ni mogla spremeniti niti spovednica, niti nepoštena klerikalna agitacija pred volitvami in na dan volitev.

Ako vse to uvažujemo, se nam za bodočnost ni bati, da bi volilke postale nevarne naprednim idejam, zakaj roko v roki s splošnim napredkom se poglablja tudi ženska intelektualna in politična izobrazba.

Odvetniška prisega in slovenski jezik.

Na tem mestu smo že svojočasno poročali, na kakšen način se je onemogočilo odvetniškemu kandidatu dr. Štefanu Rajhu delati ustmeni odvetniški izpit, deloma tudi v slovenskem jeziku potem, ko ga je bilo višje deželno sodišče v Gradcu pripustilo k izpitu v slovenščini in ko je pismeni izpit deloma v slovenščini že bil položil. Nek član komisije je iz-

javil, da ni toliko zmožen slovenščine, da bi mogel slediti odgovorom kandidatovim, in je hotel oditi in s tem preprečiti izpit, na kar se je kandidat, hoče noče, vdal.

Danes pa je zaznamovati zopet nov slučaj, kako se hoče prezirati, oziroma izstrebati slovenščino v okrožju graškega nadsodišča. Isti g. dr. Štefan Rajh je poprosil, da se ga pripusti k odvetniški prisegi in da se za odvzemu prisega delegira c. kr. deželno sodišče v Celoven s pristavkom, da je prošniku na prosto dano prisesti v kateremkoli, v koroški deželi navadnem jeziku.

Na to je dobil od višjega deželnega sodišča v Gradcu rešitev, s kjo je pripuščeno k prisegi in se delegira deželno sodišče v Celoven, da mu odvzame prisego v nemškem jeziku. Prošnja, da bi se prisega storila v slovenskem jeziku, se je zavrnila, češ da je položitev odvetniške prisige stvar interne službe, v kjo se v tem višjesodnem okrožju rabi samo nemščina.

Rekurz, ki ga je dr. Rajh vložil zoper ta odlok na c. kr. najvišji sodni dvor, je slednji zavrnil z utemeljitvijo, da se z omenjenim odlokom višjega deželnega sodišča ni zabranila odvetniška prisega, da pa je v smislu § 5 odvetniškega reda, rekurz pripustila le zoper zabranitev prisige. Na ta način se je najvišji sodni dvor izognil jezikovnemu vprašanju.

Zanimivo je, da je isti najvišji sodni dvor v podobnem slučaju vsled rekurza nekega odvetniškega kandidata zoper odlok višjega deželnega sodišča v Brnu, glasom kojega se kandidatu ni pripustilo prisesti v češkem jeziku, rekurentu na prosto dano, prisesti v kateremkoli jeziku. (Priročilo just. min. odredb. list str. 46 iz leta 1896!)

Dr. Št. Rajh je kajpada zoper odlok obeh instanc vložil pritožbo na pravosodno ministrstvo. S kakim uspehom, bo pokazala še-le prihodnjost.

Na vsak način pa se vidi v tem jasen namen sodnih oblasti, spraviti slovenščino vedno bolj ob veljavo pri uradih.

Da je omenjena utemeljitev, da je odvetniška prisega stvar interne službe, popolnoma jalova, je pač brezdvomno. Odvetnik vendar nima interne službe pri graškem nadsodišču ničesar opraviti. On je tisti, ki prispe, ne pa kaka oseba, ki se mora eventualno ravnati po kakih službenih predpisih, on je navadna

stranka, ki se sme poslužiti vsakega, v sodnem okrožju navadnega deželnega jezika.

Značilno je pri vsem tem tudi, da so sodne oblasti rabile cel mesec za rešitev tega vprašanja kljub temu, da je dr. Rajh izrecno prošil za nujno rešitev, ker bi vsak dan že rad otvoril svojo pisarno in ima torej vsled tega počasnega uradovanja mnogo škode. A kaj mari oblastim, da se le, čeprav z dolgotrajnim in napornim duševnim trudom, iztuhta nekaj, s čimur se krati pravice slovenskega naroda!

Novo mesto.

Gospodarstvo kmetije razvija delitev posameznih opravil, rokodelcev se odloča od kmetije in stvarja posebne naselitve. In potem je mesto naselitev ljudi, ki dobivajo svoje življenje iz proizvodov kmetijskega dela; mesto živi od izobilja dežele. Gospodarske potrebe stvarjajo mesto; nastanje in daljno življenje mesta je v zvezi z pri nastanju mesta in pozneje vladajočim gospodarskim sistemom. In tedaj vidimo mesta, ki nastanejo na tlačanski kmetiji, v kateri se družita kmetu potreben rokodelcev in trgovcev. Tlačarska kmetija ne proizvaja dosti vrednosti, ne dosti prebitkov vrednosti, mešan se ne more razvijati bogato od teh prebitkov; mesta so majhna, dosti ljudi ni v njih. Tlačarska gospoda tudi ne pušča rada tlačarja v mesto, — kar pa meščani zarodijo, ne zadošča razvoju večjega mesta. Za razvoj mest je tedaj merodajna v prvi vrsti velikost prebitkov kmetije in visokost deleža teh prebitkov, ki pride na meščana. In tedaj je važno, ako leži mesto v rodovitnem kraju, v kaki važni geografski legi, ob morju, reki. Važno je, kako daleč more mešan poseči ven v deželo po prebitkih dežele. Dobre ceste in pozneje železnice vplivajo na razsežnost krajev, iz katerih se prehranjuje mesto. Ko je nastalo kako mesto na tlačarski kmetiji, je prinašal vanj prebitke kmetije graščak, škof s svojim spremstvom. Graščak je bival kak čas v mestu, na njegovem svetu so nastala mesta, dobival je v njih zakupnine in bil je trgovec-patricij, ali zapravljal je v mestu tudi dosti vrednosti, katere so mu pridobavljali tlačarji. Nastopil je tudi knez, kralj. Ta je bival dosti časa v mestu. Ta je dobavljal dosti vrednosti od tlačarjev in graščakov.

Ta je redil dosti slug, dosti uradnikov, vojakov. Tudi tisti, ki knezu dohodke urejajo, nove doklade pridobivajo, ki mu posojujejo denar, se nastanejo v mestu. Bogato duhovstvo se naseljuje v mestu, včasih nastane mesto okoli škofijskih palač. Ti duhovniki redijo nebroj služkinj, služabnikov. Tlakar sam kaj izmenja v mestu. Kmet je dolgo sam svojo rokodelce, ali kar ne more doma napraviti, dobi v mestu; kolikor zmore in sme, izmenja svoje proizvode v mestu in čim slobodnejši postaja na kmetiji, tem več, ker sloboden človek dela za-se in je marljivši; suženj, tlakar nista marljiva, ker jima drugi vse vzamejo. Trgovci je važen činitelj v nastanju mest. On sega daleč ven v okolico svojega mesta, on hodi, vozari dalje in daleč po svetu, prinaša proizvode tudi drugih dežel v mesto. On bogati, on zbira v svojem podjetju veliko uslužbencev, on izdaja razne obrtnike, ki za gospodo proizvajajo lišp, on rabi juriste. In potem nastaja iz rokodelstva, trgovine industrija. Industrialec zbira velike ljudi v svojem podjetju in mora za njih prehranitev skrbeti. Industrialec se tedaj ne more zanašati samo na krog odjemalcev svojega mesta, on mora daleč okoli iskati trga za svoje proizvode. V mestu ima svoje delavce in zunaj na deželi. Industrija se organizuje v mestih, družee več podjetij, več ljudi v eni tovarni, več sorodnih industrij v eni glavni. Industrija, trgovina, ki ste skoraj zvesti prijatelji, rabite kredit. Nbroj ljudi je treba za organizacijo, upravo kreditnih operacij. In v mestu je v ožjem dotikanju lažje sodelovanje vseh teh činiteljev v gospodarstvu, ki je postalo po nastopu istih vse drugačno, vedno večje, razprostranjeno se čez vse deželo, več dežel, ves svetovni del, vse svetovne dele. In tako nastanejo mesta vedno večja, od 50 do 100 tisoč prebivalstva, pred 100 leti do 5 milijonov zdaj. In iz kmetije prihaja v ta mesta čvrst, zdrav ljud v vojak, v obrtna, industrijalna dela, v stroke delavcev z glavo, med armado uradnikov države, dežele, občinskih uprav. Treba je teh ljudi v mestnem delu. Na kmetiji se dela sčasom z uspešnejšimi sredstvi, tam sčasom ni treba toliko delavcev, kakor jih proizvajajo kmetija. Industrija lahko neznansko razširja svoje delovanje, kmetija ne tako, ona je vezana na zemljo, ki se ne da poljubno množiti in kmetija je odvisna od letnih časov, vremena. In

LISTEK.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

Šaljiva povest; spisal L. Šepetavec.
(Dalje.)

Od dne do dne je rasla Tomaževa žalost in priklop do viška na dan predstave, da bi se Natalija prvič nastopila v sicer neznatni, a vendar samostojni vlogi. Tomažu je drhtelo srce v pričakovanju, da doseže Natalija uspeh, zakaj rekel si je, da bo zanj za vedno izgubljen, če si ustvari trdno pozicijo pri gledališču.

Kapelnik in režiser sta se ravno sedito prepirala, reviziter se je kregal z delavci, ker so mu polomili steklenico, v kateri je imel pripravljen »šampanjec« za oder in suflerka se je pritoževala, da ima nadubo, ko je prišla lepa kakor jutranja zora, evetoča in vesela Natalija iz garderobe in je stopila na oder. Imela je novo krasno obleko in nov klobuk, lepša je bila od vseh drugih in smehlja je poslala komplimente, s katero so jo obsipali vsi pričujoči umetniki. Še večje veselje pa je imela, ko je vide-la, kako jo zavidajo njene tovarišice. Metale so nanjo strupene poglede in

sušljale med seboj tako, da je Natalija lahko vjela marsikatero besedo; kritikovale so njeno obleko in njene čevlje, njeno frizuro in njene rokavice, se norčevale iz njenih ubanov, češ »tako ponarejene briljante ima, da lahko ž njimi balineca« in v nič devale njene zapestnice, rekši, da so na njih vsele preproge. Vsaka beseda je bila hudobna in vsaka je navdajala Natalijo z novim zadoščanjem. Bila je srečna kakor še nikoli.

Tudi Tomaž se je približal Nataliji. Bil je že štirinajst dni nepretrgoma pijan. Oči je imel vse izbuljene in krvave in dišal je po pijači, v njegovem srcu pa je divjal obup. Tudi Tomaž je hotel napraviti Nataliji nekaj komplimentov, a njegova ljubosumnost je bila tako velika, da je popolnoma pozabil na svoj namen, ko je videl, kako je Natalija dekoltirana.

»Kakšna pa si!« je vzkliknil in polglasno pristavil: »Ali te ni sram?«

Natalijo je ta napad razburil in zavrnila je Tomaža z veliko neprijaznostjo, češ, da nima z njim nič opraviti in da jo naj pri miru pust.

»Pa te je vendar lahko sram,« se je razhudil Tomaž. »Kakšna je ta obleka! Saj se ti vse vidi do popka.«

»Kolikokrat si sam rekel, da pošten človek v družbi nič ne skriva,« je zakričala Natalija porogljivo in

prešerno čivkajoč svojo pesmico je zaničevala Tomaža s pogledi in obrazi tako, da bi si bil najraje lase izruval.

»Oh, škoda, da ima hudič že sto let trganje v rokah in nogah, da je samo še za strašilo otrokom — takoj bi mu svojo dušo zapisal.«

To je bila prva misel Tomaževa, tako ga je bolelo Natalijino preziranje. Ves potrt se je naslonil ob kulis in iz te polteme gledal, kako so delavci pripravljali oder. Režiser je skakal kakor obseden po oderu in sakramentalni, reviziter je tulil, kje da je tisti od boga zavrnjeni zločinec, ki mu je skrivaj izpil »šampanjca« ter mu napravil za šest krajevcev škode, gledališki mojster je zmerjal delavce, gledališki blagajnik pa je vil roke in klical na pomoč nebeške sile in peklenske pošasti, zakaj drugi tenorist Petelinček je zahteval dva goldinarja predjuma, grozeč, da sicer sploh ne nastopi, prva subreta pa je zahtevala izjemno povišanje igralskega honorarja, ker se mora dati na oder poljubiti od komika, ki mu iz ust smrdi.

»To se imenuje hram umetnosti in poezije,« je sam pri sebi govoril Tomaž, ki ga je trl neznanski svetobol. »Hram umetnosti — bolje bi bilo, če bi se reklo blaznica.«

Ozrl se je in iskal Natalijo. Videl jo je za drugo kulisno ravno ko se

je režiser k njej nagnil in jo poljubil na vrat. Tomaž je stisnil pesti, kri mu je stopila v glavo in ravno je hotel planiti na odhajajočega režiserja, ko je od druge strani pristopil eden gledaliških močelnikov in ves rdeč v obrazu ustavil Natalijo.

»Tako torej,« je govoril polglasno. »Jaz žrtvujem zate vse kar morem, ti pa se pustiš od režiserja poljubovati. O, sramuj se. Mene goljufaš, mene, ki sem cesarski uradnik, ki sem oženjen mož in oče štirih nepreskrbljenih hčera. Moja najmlajša hči bi bila lahko tvoja mati in ti me goljufaš. Obljubila si mi zvestobo in ljubezen, a zdaj se pustiš od drugega poljubovati.«

Prijel je Natalijo za roko in jo hotel k sebi potegniti, a Natalija se mu je iztrgala.

»A, veste kaj,« je vzkliknila jezo, »to je pa že preveč. Vi ste me vprašali, če mi smete kupiti čevlje in klobuk in jaz sem to dovolila; vi ste me vprašali, če mi smete dati briljantne uhane in jaz sem vam to dovolila. Zdaj pa hočete, da naj vas še ljubim in naj vam bom zvesta? Vi pa malo preveč zahtevate. Kdaj sem vam pa to obljubila? Nikoli! Pojdite k svojim štirim nepreskrbljenim hčeram.«

Odhitela je od gledališkega močelnika. Tomaž, ki ga je ta prizor hudo razburil, ker do tega trenutka

ni vedel, da je tudi častitljivi gledališki močelnik njegov tekmeec, je hitel za Natalijo in jo je ustavil. Z votlim glasom je zaklical:

»Ooo — sram te bodi.«
»Pojd se solit ali pa se obesi,« je zaklicala razjarjena Natalija.
»Ves dan naj me bo sram. Kaj misliš, da res nimam nič drugega opraviti.«
»Natalija — tri ljubimce imaš — ooo —«

»Kjer je za enega dovolj, tudi druga dva ne bosta stradala,« je siknila Natalija v največji ljutosti in pahnila Tomaža od sebe.

S smrtno žalostjo v srcu je šel Tomaž po hodniku, da bi stopil na oder, kjer je bil že postavljen ves zbor. Reviziter je nosil ravno zadnje potrebščine na oder.

»Prosim vas, držite mi no ti dve steklenici,« je dejal reviziter Tomažu, »drugeče mi zopet eden teh zločincev izpije vino.«

Tomaž je vzel steklenici. V eni je bil »šampanjec« v drugi je bila tinta. Obe steklenici sta bili temni. Ko je Tomaž ogledoval ti steklenici, mu je šinila v glavo satanska misel. En korak v temo in maščevanje je bilo pripravljeno.

»Fertik!« je vpil režiser. Ali so vsi na svojih mestih?

»Natalije še ni — je zunaj.«
(Dalje prihodnja.)

dustriji je vedno več ljudi treba, kakor se ljudje na svetu množijo in razširjajo svoj delokrog, trgovina po drugih svetovih. Dosti je treba več služabnikov v mestih za rabo oseb, več dekel, hlapcev, deklet za krčme in druge opravke, fantov za sto različnih opravkov mestnih ljudi. V mestih se zasluzi večja meša. Na kmetiji je človek bolj vezan, bolj privezan na delo. Človek išče prostost, razmere, »mesto osloboditve«, tlakar je rad bežal v mesto pred grajako in duhovensko gospodo, kmetijski človek išče osloboditve od sorodstva, nadzorstva kmetijske gospode, soseststva, v mestu je naseljenec slobodnejša oseba. To stremiljenje je bilo včasih le ideal posameznih, sedaj je ideal tudi mase. Mesto je emancipiralo posameznike, mesto je varh te slobode. Ta sloboda je vlekla in bode vlekla ljudi v mesto, dokler se bodo mesta potrebovala v gospodarstvu. In k temu pripomore veliki promet ljudi in blaga v mestih in okoli njih. Ta promet je največji revolucionar v naziranju ljudi in mešan je, vsled tega v strokah svojega dela še bolj napredujoče element. Vse to pa so posledice razvoja gospodarstva, katerim ni moč zoperstati; to so naravni zakoni nastanka in razvoja mest. »Največji dogodljaj pa, ki na torišču prometa vse druge nadkriljuje in ki bode čez naša stoletja ven vršil svoje revolucionarno delo, ki je v razvoju kulture velik mejnik, je poraba železnice kot obce prometno sredstvo.« »Dežela stvari železnico in železnica stvarja deželo,« je stari angleški rek. Koliko milijard denarja so stale železnice, ali tudi stvarile milijarde vrednosti posameznim in tedaj tudi narodnemu gospodarstvu! Koliko milijonov ljudi, koliko stotov blaga prevažajo železnice, koliko milijonov ljudi dajejo kruh! — In mesta so glavne črte, h katerim vozijo železnice, spajajoče deželo z mestom, razdeljujoče proizvode dežele in mesta.

Mesta so tedaj proizvod razvoja gospodarstva in potrebna še v njem in zdajšnji omiki ljudi v Evropi, Ameriki. Tudi so bila, so in bodo mesta važna v gospodarstvu in drugem življenju na našem majhnem slovenskem svetu. — Te črte o nastanku mest naj služijo v to, da se ložje razumejo napadi na meščane od strani našega duhovenstva, ki se dogajajo od časa, v katerem je veleposestnik nemški mešan na Kranjskem pomagal katoliškemu duhovniku do zmage v deželnem zboru in pri volitvah v državni zbor, in stran potisnivi slovensko meščanstvo na Kranjske. Ta Šuklje se danes visoko spenja kot deželni glavar, ali gotovo je eden najponižnejših slug našega duhovenstva. Bog ve, da ga še nismo imeli takega! Detela, dr. Poklukar ga kar za par glav nadvisujeta v moštvo, slobodi moža. — Bralci »Slovenskega Naroda« veste, kako hočejo oškodovati klerikalni Novomeščane in da so za dosego tega namena poslali človeka na delo, katerega so enkrat najpogubnejše zaničevali, katerega so pa udnjali, da ga rabijo za rovanje proti lastni rasi, proti meščanstvu, proti rojakom, katerih ne marajo. Šuklje je pri obojni trase dolenske železnice, ki se imajo podaljšati v Belo Krajino, meseca aprila nastopal kot deželni glavar Kranjske. Pri tem je naglašal, da je deželni odbor polnoštevilno v seji navzoč soglasno sklenil, da on v imenu deželnega odbora na to dela, da bo novi kolodvor stal skoncem Kandije, na desnem bregu Krke, in da bode železnica, ki ima prihajati iz Brezice, prihajala na novi kolodvor na desnem bregu Krke. Vprašali smo, ako je ta sklep deželnega odbora resničen; Šukljeta poznamo tako dobro, kakor ga pozna slovenski farovž; tudi kot deželnemu glavarju mu ne verjamemo vsega. Izvedeli smo, da takega sklepa ni bilo v navzočnosti dr. Tavčarja, tedaj je soglasen sklep vseh odbornikov neresnica. Nemara ga ni bilo in je bil Šuklje le poblaščen v kaki tajni seji klerikalnih odbornikov, nastopati tako, kakor je potem nastopal. Novomeščani so dobili od brežiškega železničnega pripravljalnega odbora dne 12. aprila t. l. pismo, ki slovi: »Od k. kr. železniškega ministrstva smo dobili vest, da se bo v kratkem vršila revizija trase po generalnem projektu Rogatec-Slatina-Novo mesto. Ob istem se nas je obvestilo, da je pred kratkem deželni glavar plem. Šuklje železniškemu ministru pisal, da mesto Novo mesto in vsi merodajni faktorji brezpogojno zahtevajo, da je stacija v Kandiji na desnem bregu Krke, tako da bi trasa (te brežke železnice) šele po tej staciji na levi breg Krke prestopila in vodila v že obstoječo stacijo Novo mesto.

Nobeden Novomeščan se ni dozaj izrazil in najmanj občinski odbor Novega mesta, da zahteva ali le želi, da bi železnica iz Brezice vozila na desnem bregu Krke in do Kandije, da bi tam bila stacija za to progo. Tak človek bi moral biti tako neumen, da bi bil poslati v Kainbach, kjer hranijo koroške beboe. Torej

vnebovpijoča neresnica. Vemo, da bi di Šuklje sedaj k spovedi, njegovemu spovedovalcu prav nujno svetujemo, da pokliče Šukljeta h krščanskemu rodu, drugače Šuklje nihali ne bode videl svetlih nebes, ako ga pustijo nastopati duhovniki s takimi lažmi. Saj je res, da hoče Šuklje s tem napeljati ministrstvo, da čim raje dovoli, da bi prihajala železnica iz Brezice na desnem bregu Krke do Kandije in ne na levem do zdajšnje novomeške postaje, ker s tem bi bil rojen tudi Šukljeta projekt, da bi bil v Kandiji glavni kolodvor in se nemara kasiral zdajšnji novomeški kolodvor; ali lažati v izjavah, ki jih oddaja kot deželni glavar, to je vendar nedostojno za deželnega glavarja kake dežele. Vemo, da še mlada plemenitost Šukljeja ne varuje pred takim nastopom, ali misliti si je pa vendar moral, da se bodejo laži izvedele in da bomo Novomeščani objavili te laži — in tedaj bi moral resnico govoriti, pisati; Šuklje hoče baje tudi svojo sliko imeti v galeriji kranjskih deželnih glavarjev, kateri so bili možje. Tedaj deželni glavar, odslej naprej bomo govorili z vami, kakor se govori s Šukljeta, ki je v službi katoliškega farovža. Zdjaj ste tudi »plemeniti«. Skrbeli bomo za to, da vas dostojno sprejmejo kranjski plemenitniki starih rodov.

(Konec prihodnjic.)

Politična kronika.

Vprašanje vojaškega kazenskega procesa je že rešeno. Tako je vsaj zatrdjeval ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary poslanecem narodne delovne stranke. Jutri pojde grof Khuen-Hedervary na Dunaj, da podpiše protokol in da dobi od krone pooblastilo, da sme poslanski zbornici predložiti brambno reformo. Na Ogrskem naj velja madžarsčina kot razpravni jezik, le tisti častniki, ki so avstrijski državljani in ki so v ogrskih garnizijah, naj se zasljujejo v službenem t. j. nemškem jeziku.

V ogrsko-hrvaškem državnem zboru so se včeraj posvetovali o podaljšanju proračunskega provizorija do konca meseca junija. Poslanec Bissony je v imenu Kossuthove stranke, poslanec grof Bathany v imenu Justhove stranke in poslanec Szmracsanyi v imenu ljudske stranke govoril proti predlogi. Debata je bila na to zaključena. Končno je govoril min. predsednik grof Khuen-Hedervary, ki je zavračal trditve, da se vlada ni držala svojega programa. Kar se tiče vprašanja plačevanja v gotovini, je prepričan, da se zakonom precej približali zaželjenemu cilju, da se namreč faktično uvede plačevanje v gotovini. Ministrski predsednik je nadalje izjavil, da tudi vlada uvidi, kako velika so vojaška bremena, vendar mora pa vlada vedno upoštevati varnost države. S temi žrtvami se pa nikakor ne škoduje kulturnim in gospodarskim interesom dežele. V vprašanju vojaškega kazenskega procesa je min. predsednik vedno zakonito postopal, obenem se je moral pa tudi ozirati na skupno institucijo. V par dnevih bodo tozadevna pogajanja končana, na kar bo vlada predložila vse zakonske načrte, ki se nanašajo na brambno reformo. Vprašanje volilne reforme se mora rešiti na način, da ne bodo interesi madžarskega naroda oškodovani. Finančni minister Lukaš je obljubil, da se bo parcelacijsko in naselbinsko vprašanje v najkrajšem času rešilo zakonitim putem. Vprašanje se mora pa le tedaj ugodno rešiti, če je pri parcelacijah izključen prevelik dobiček. Na to je bila predloga sprejeta in seja zaključena.

O albanski vstaji prinaša moskovsko »Rusko Slovo« jako zanimivo poročilo. Dunajski poročevalec »Ruskega Slova« je govoril z neko osebo, ki je v najozjem stiku z avstrijskim zunanjim ministrstvom. Ta oseba je izjavila, da je stališče Ogrske gore zdaj jako težko. Celotno zimo je morala vzdrževati s svojimi skromnimi sredstvi dva tisoč albanskih ubežnikov, zdaj mora pa vzdrževati pomnožene obmejne straže. Če traja to stanje še več tednov, bo dežela popolnoma izčrpana. Kakor hitro bo vstaja končana, nastopi Črna gora s svojimi zahtevami. Znano je, v kakšnih okoliščinah je l. 1878. Avstro-Ogrska okupirala Bosno. Tedaj je našlo v Avstriji 10 tisoč bosanskih beguncev zavetja. In to dejstvo je dalo pravico do okupacije. V enakem položaju je Črna gora. Popolnoma naravno bo, če bo Črna gora zahtevala pripojitev treh albanskih plemen, ki že zdaj geografsko gravitirajo k Črni gori; seveda ne zdaj, temveč šele po vstaji. Čim dalj bo ta trajala, tem večje nade na uspeh ima baje Črna gora. Avstrija postopa mirno s ozirom na črnogorske zahteve, da si Črna gora zajamči svoje meje, kar bi koristilo tudi Turčiji, kajti omenjena plemena se čutijo nekako tuja v

Turčiji, dočim bi se pod Črno goro hitro prilagodile novim razmeram. Avstrija pričakuje od Črne gore nadomestila; zahtevala bi obnove gore, odhoda ogrske Črne gore avstrijski Kotor. Na to čisto hoče baje Avstrija podpirati črnogorske zahteve. Vsled tega more Črna gora, opirajoča se na Avstrijo, tako nastopati proti Turčiji. — Tako je soditi, koliko je resnice na tem, posebno če se upošteva, da bi dobila Avstro-Ogrska ključ do cele Črne gore, če bi zasedla omenjeno gorovje. Pozabiti se pa tudi ne sme na današnji odločujoči vpliv Italije na Cetinju!

Dočim vsi bolgarski krogi odrekajo obisku bolgarskih dijakov v Atenah vsak političen značaj, objavlja »Utro« pogovor s ministrskim predsednikom Venizelom, ki je izjavil, da sta grška in bolgarska država vsled svojih skupnih gospodarskih in političnih interesov že danes bratski državi. Vzememo sporazumljenje in zveza obeh držav je že danes neizogibno potrebna. Obisk dijakov naj bo začetek sporazumljenja.

O dogodkih na Maroškem poročajo iz Frankobroda: »Frankfurter Zeit« prinaša poročilo z Dunaja: V dunajskih diplomatskih krogih pazno in skrbno zasledujejo dogodke na Maroškem. Med Avstro-Ogrsko in Nemčijo vlada popolna edinost glede morebitnega postopanja. — Iz Pariza poročajo: »Agence Havas« prinaša iz Casablance sledeče poročilo: General Molinier je izdal na maroška plemena oklic, v katerem izjavlja, da Francija ne namerava zasesti novih ozemelj, temveč hoče le varovati inozemske kolonije in napraviti zopet red ter varovati avtoriteto sultanovo. — Iz Tangerja poročajo: Pisma iz Mekmeza poročajo, da so tam proklamirali Muley Znia, brata sultana Muleya Hafida, za sultana. Oplenili so skladišča in umorili več Židov.

Iz Mehike poročajo: 700 ustašev je izvolilo za svojo poveljnico lepo Margarito Meri, ki je hči nekega generala, 18 let stara in zelo lepa. Streliška in jaha izborna ter razpolaga z velikim premoženjem. Njene čete jo obožujejo. Vse bitke vodi osebno. Do zdaj še ni bila ranjena.

Štajersko.

Volilno gibanje na Štajerskem. V Šmartnem pri Slovenjgradcu se vrši v nedeljo, dne 30. aprila shod zaupnikov narodne stranke, in sicer v železniški restavraciji ob 3. popoldne. Ker se bo zavzelo strankino stališče k volitvam, so vsi gg. zaupniki vabljeni, da se shoda čim množtevnejše udeležijo. — Terglavova kandidatura. Kako resno so mislili klerikalni kmetje na Terglavovo kandidaturu, kaže med drugim to, da je klerikalni občinski odbor v šentjurski okolici soglasno sklenil podpirati Terglava kot državnozbornskega kandidata. No — premeten far je ogoljufal kmetiča, ki mu je pomagal v Savinski dolini do politične moči. — Dr. Jankovič državnozbornski kandidat. Iz Šmarja pri Jelšah nam poročajo: Na belo nedeljo so na zaupnem shodu v — kaplaniji proglasili kozjanskega zdravnika dr. Jankoviča za državnozbornskega kandidata. Na ta mandat se je veselil deželni »poslanec« boletinski Vrečko. Saj mu tudi po pravici in resnici gre, saj zastopa naše kmete tako vrlo in uspešno v deželnem zboru. Vendar pri duhovniških komandantih kmetiče zveze tudi ta kmetič ni našel milosti. Dejali so ga pod kap, kakor Terglava, Meška in — Robiča. No, začasnega »poslanca« bo že gosp. dr. Jankovič dober; svojega mandata itak ne bo izvrševal, ker ga bo moral odstopiti dr. Korošec.

Iz Šmarja pri Jelšah. »Ljudska knjižnica« je sprejela za pisanko za priložnost 150 K novih knjig. Kmetiča mladina si jih pridno izposojuje. Opozorjamo tudi trške rodbine na nje. — Jablanov drevored ob okrajni cesti zapadno od trga je dobil ime »Skazov drevored«, vzhodno od trga pa »dr. Jos. Vošnjakov drevored. Zakaj, se je svoječasno poročalo.

Iz Celja. V uradnih prostorih k. kr. okrajnega glavarstva v Celju še vedno uraduje znani Bechini, dasi ravno mora biti okrajnemu glavarstvu znano, da je on nedavno savratno napadel uradnika v Celju izhajajočega lista »Süddeutsche Volksstimme« in ta kasenska zadeva sedaj še ni končana. Ta človek nosi plavico v gumbnici in se tako šopiri v oesarskem uradu. Mi opetujemo vprašanje k. kr. okrajnega glavarstva, smejo li osebe, ki tam uradujejo, na ta način slovensko občinstvo izivati in tako dolgo bo še imenovana oseba pregledovala ljudsko štetje slovenskih občan. Po našem mnenju osebi, ki v uradu »glav« v gumbnici stranki

nasproti stopi, ta sploh ni primorana odgovoriti. Svetujemo vsem strankam, ki pridejo v zadevi ljudskega štetja pred k. kr. okrajno glavarstvo, naj odlikujejo vsake detilke z detilnim gospodom tar, ako bi bili klicani pred njega, mirno pa odločno zahtevajo uradovanje pred okrajnim glavarjem, oziroma pred k. kr. uradnikom. — Tako daleč se nismo, da bi Bechino uradno smel nastopati proti slovenskim županom in slovenskim strankam sploh. In končno: ali so okrajnemu glavarju znani postranski zasluski Bechinotovi na račun slovenskih županov?

Iz Slovenjgradca. Statistika deželne bolnišnice za l. 1909 je ostala še 130 bolnikov; leta 1910. se je nanovo sprejelo 1365 bolnikov; število oskrbovanih bolnikov je torej znašalo leta 1910. 1495. Ozdravelo je 1283 bolnikov, umrlo pa 57. Koncem leta 1910. je ostalo v bolnišnici 155 oseb. Vsota vseh oskrbovalnih dni je znašala 39.054 K; vsakega bolnika se je povprečno oskrbovalo 26 dni. — Operacij je bilo 155. Število postelj znaša v bolnišnici normalno 120; potrebno bi bilo zvišanje tega števila in razširjenje bolnišnice; zaradi obstrukcije v deželnem zboru pa o stvarni ni bilo možno tamkaj govoriti.

Iz Podređe nam poročajo: Dne 20. aprila je umrl tukaj obče priljubljeni poštar Emil Panek. Bil je svoječasno oskrbnik tukajšnjih Windischgrätzovih posestev.

V Zetalah je priredilo napredno kmetijsko in bralno društvo v nedeljo, dne 23. aprila izborno uspešno poučno zborovanje. Obširni sobi Berlisgove gostilne ste bili natlačeno polni. O vinoreji je poljudno predaval gosp. Matjašič, vinarski nadzornik na Štajerskem, o potrebi strokovne izobrazbe za kmete pa gosp. Škerlec iz Vičaneč. G. Matjašič je razdelil nekaj s strojem cepljenih trt. Končno je poročal predsednik o kmetijsko - strokovnem delu društva. Naročilo si je travniško brano, 5 škropilnic, 5 trokarjev in trijer. Društvo si dela tudi drevnino s 500 drevesi. Krepko naprej!

Od Velike Nedelje. Tukajšnja podružnica štajerske kmetijske družbe priredi v nedeljo, dne 21. maja velik kmetijski shod na vzornem posestvu gospoda Škerleca v Vičanečih.

Iz Ptuj. Dannadan se množe tožbe o tukajšnjem poštnem uradu. Sicer pa ni čudno, ker nestrpnost in impertinenca nekaterih poštinih uradnikov presega že vsako mejo predpisov in tudi dostojnosti. Pri vsem tem pa igra zelo čudno vlogo gosp. poštni upravitelj. Na razne pritožbe se opravičuje za svoje uradnike proti strankam, opominja iste in strankam pa končno obljubljuje, da se to in ono gotovo več ne bode prigodilo. Kakor hitro pa obrne hrbet, se vrše nerednosti, če ne ravno v isti, pa v drugi obliki naprej. Nastane vprašanje, ali store ti uradniki to iz hudobije, ne meneč se vobče več za predpise in ukaze svojih predpostavljaj, ali pa ima gosp. upravitelj toliko vpliva pri svojih uradnikih in na zgoraj, da njemu podrejeni uradniki ravna jo ravno nasprotno njegovim ukazom. Mogoče bi bilo še tretje, da so namreč vsi ti opomini uradnikom in obljube strankam, tem le pesek v oči, kar pa izključujemo, ker velja g. upravitelj še toliko za honestnega človeka, kakor da bi se posluževal tolike podlosti in hinavščine. Znan nam je slučaj, da se ni dostavilo pet poštinih zasilk. Po preteku par tednov od prve, reklamira odpošiljalec, ker se mu je zdelo to že malo preveč in naenkrat sta bili dostavljeni dva in naslovljene se pri zaslišanju radi reklamacije opraviči, da so bile dostavljene »pomotoma« drugi osebi. Za nekoliko dni nato se dostavi tretja in za dober teden četrta, akoravno bi morale biti vse že davno, četudi »pomotoma« dostavljene isti drugi osebi, katera je boja imela prvi dve. Ako se še pri tem vpošteva, da so bile nedostavljene zasilkje slovenskega značaja in in je ista oseba z do pičice istim naslovom med tem časom, prej in poslej, redno sprejela druge pošiljate in je skoraj izključeno, da bi ravno te zaostale kje med potoma, se kaže nehote cela stvar v drugi luči, kakor v »pomotnem« dostavljanju. Uradnik K. že gleda postrani stranko, ki se predrzne zahtevati dvojezičnih tiskovin. — Pribijemo obenem, da teh vobče večkrat ni dobiti na tukajšnji pošti. Za tem uradnikom ne zaostaja neka oficijantinja, ki daje za popoln slovensko naslovljeno pošiljatev le nemško potrdilo in gre v svoji zagriženosti celo tako daleč, da piše slovenski »sk« z nemškimi »sch« v imenik. Tej gosp. bi dali dober nasvet, da gre najprej v ljudsko šolo se učiti pravopisa in potem olike, da ne bode še zraven tega z zasmehovanjem dražila strank. Menda bode še kak prostor tudi za njo v Ornigovem harem, g. Sch. pa ji lahko daje »kurze«, da bo zamogla pisati slovenski »sk« v madžarskem jeziku, ker ga v nemščini nima. Ome-

njeni K. si dovoljuje celo predrznost vprašati stranko, ki zahteva dvojezično potrdilo, »was haben Sie davon«, s pripombo: »Sie sind wohl die einzige Person, die das verlangt.« Pri tem je to ali neresnoma laž, ali pa skandal za ptujske Slovence, ako bi bila resnica. Ker pa nam je znana narodna zavednost vsaj nekaterih, bode menda prvo. Samo toliko za sedaj. Občinstvo pa opozarjamo, da se poslužuje izključno slovenskega jezika, dvojezičnih tiskovin in da vsak slučaj take nestrpnosti naznani poštnemu ravnateljstvu, merodajni krogi pa naj zberejo nekaj takih teh nebroj slučajev in jih s primerno pritožbo izroče na pristojnem mestu.

»Slovensko katoliško politično društvo v Celju«, čigar duševni vodja je znani dr. Benkovič, je razposlalo županstvom in zaupnikom v sodnih okrajih Brežice, Sevnica, Laški trg navodila za goljufivo sestavljanje volilnih imenikov. Svetuje se tam županom in občinskim tajnikom, naj se vpišejo v volilne imenike tudi taki, ki nimajo volilne pravice, a je od njih pričakovati, da bodo volili klerikalno. Naprednjake in pristaše drugih strank pa bi se naj izpustilo. Istotako se v tej okrožnici nasvetujejo različne sleparije pri volitvah samih in pri določevanju volilnih lokalov — Poziva se v okrožnici, naj se pošiljajo vsi tozadevni dopisi dr. I. Benkoviču in lastne roke. Naši somišljeniki naj pazijo pri reklamacijah! Društvo, ki se da izrabljati za take sleparske posle v prid človeku, kakor je Benkovič, ne zasluži imena »slovensko«; da je res katoliško, tega po tem slučaju ne dvomimo. Dr. Benkovič sluti, da se v okraju nekaj pripravlja za njega — zato že »deluje«.

Drobne novice. Umrli je v Mariboru trgovec in posestnik Jožef Schwab, star 62 let. — V Ptuj je umrl vpokojeni major Ludvik Ellrich. — Fizikalne skušnje za živinozdravnike se vrše v zdravstvenem oddelku štajerskega namestništva v drugi polovici meseca maja. — Požar. V Otiškem vrhu pri Slovenjgradcu je zgorelo domovje kmeta Balanta. Škode je prilično 7000 K. Ogenj je nastal vsled tega, ker se je razletela kmetu, ko je na vse zgodaj pripravljala na škodno krmo, svetilka. — Ubilo je v Legnu kočarja Kreuha pri podiranju drevja.

Štajerski deželni šolski svet je definitivno nastavljal gg. in gđc.: Alojzija Selinka pri Sv. Barbari v Halozah; Marijo Velnar pri Sv. Bolfanku na Kogu; Franca Čilenska pri Sv. Križu na M. p. in Albino Runove pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah.

Koroško.

Goljufija z namišljeno hranilno knjižico. Marija Sojer, babica v Beljaku je naznanila radi goljufije 26-letno kuharico Jožefo Sinko. Ta je bila delj časa pri njej in porodila med tem otroka. Ker ji ni mogla povrniti odškodnine za njen trud, hrano in stanovanje, jo je hotela babica odsloniti. Ta pa jo je prosila, da naj jo obdrži. Rekla je, da ima pri svojih starših v Dunajskem Novem mestu hranilno knjižico za 400 K. Ostala je torej pri njej in babica ji je dobro postregla. Ko sta napravili začetkom tega meseca račun, ki je znašal 296 kron, se je Sinko naveličala biti pri njej in hotela skrivaj oditi. Babica jo je naznanila policiji, ki je odstopila celo zadevo sodišču. Pol dolga je obljubil plačati zanj njen ljubimec.

Tatvina. Kakor se poroča iz Beljaka, je zapazil na Italijanski cesti št. 36 stanujoči kurjač Ivan Kanduš, ko je odpiral svoj kovčeg, da je zmanjkala denarnica s 101 krono. Vse iskanje in poizvedovanje je ostalo brezuspešno. Končno je padel sum na nekega sostanovaleca, čigar ključ h kovčegu je odpiral tudi Kandušev kovčeg, vendar do danes še ni prav nikakega dokaza, da bi bil on tat.

Vojaštvo v Rabelju. Predvčerajšnjim popoldne je prišla 9. stotnja domobranskega pešpolka št. 4 iz Celovca po tridnevem maršu v Rabelj, kjer ima ta stotnja svoje poletno bivališče. Moštvo je zasedlo vojašnico, ki je bila pred leti zgrajena, častniki pa so si vzeli sobe po hotelih in gostilnah. Obenem z vojniki je prišel v Rabelj tudi poveljnik 12. pehotne brigade gm. Viktor Njegovan, da si ogleda utrdbne na Predilu in v Jezerški dolini. Odpeljal se je nato proti Bovcu.

Primorsko.

Za aprovizacijo Gorice. Društvo gorških mesarjev je sklenilo, zgraditi novo klavnico, predlagalo je, naj bi mestni živinozdravnik preiskoval drobno živino že ob 6. jutraj, da bi prodaja ob jutranjih urah ne bile ovirana. Sklenilo je nadalje, ustanoviti zadrugo za nabavo klavne živine, ki naj bi začela poslovati že l. januarja 1912. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, da naj

pride v prihodnji občinski svet tudi kak mesar, ki bi zastopal koristi stanu. Društvo je končno sklenilo pogodbo za dobavo kristalnega ledu s tvrdko Barzellini - Gruden za dobo treh let.

Grozovit umor. Komaj uro hoda od Kormina v mali vasi blizu Visnala na Laškem, v neposredni bližini avstrijske meje, se je odigrala grozna rodbinska tragedija. Neki Celeste je bil obsojen zaradi tatvine na 11 mesecev ječe. Med tem časom, ko je Celeste sedel, pa se je razvil med njegovo ženo in njegovim hlapcem divje strastna ljubezen in v svoji strasti sta sklenila, oba umoriti moža, kadar se vrne iz ječe. V petek se je mož vrnil na svoj dom in v noči od petka na soboto sta ga ljubimec v njegovi postelji spečega umorila. Truplo sta nato položila na voz in je prepeljala na prosto, kjer sta je zakopala v gramoz, prepričana, da ju nikdo ne vidi. Nedaleč od tega kraja pa je bila neka stara ženica, ki je ravno pobirala suhe veje in je vse opazovala. Ko sta se oba zaljubljena odstranila, je šla gledat, kaj sta zakopala, in je našla truplo umorjenega moža. Šla je nato v Visinal in povedala, kar je videla, poklicani oblasti, ki je oba zločince tudi takoj aretirala in dala truplo izkopati.

Ob pečinah pri Miramaru. Na pečinah pri Miramaru si je končal življenje v ponedeljek ob 11. zvečer neki delavsko obleden človek. Ustrelil se je iz revolverja v levo senco.

Nova laška stranka v Trstu. Po ovinkih iz Milana prihaja vest, da se je ustanovila te dni v Trstu nova stranka z imenom »Partito democratico sociale di Trieste«, za katero pa stoji nekaj najbolj zagrznenih mazzinijancev. Kot predsednik, oziroma vodja te nove stranke je razvijal neki obskurni Ettore Kers strankin program, poln visokoletečih fraz in utopij, ki jih živ krst ne more upoštevati za resne. In ta stranka boče pri prihodnjih državnozbornih volitvah tudi poskusiti svojo srečo. Nam je lahko prav!

Poskušeni bratomor. V četrtek je hotel v Trstu ustreliti s revolverjem 17letni mesar Henrik Reindsnik svojega spečega 27letnega brata Klementa, ki je tudi mesar. Vzrok poskušene bratomora je ta, da je Klement svojemu mlajšemu bratu večkrat očital njegovo razuzdano življenje. Henrik je ustrelil dvakrat na svojega brata, pa ga je le nevarno ranil. Zločinca so aretirali, nevarno ranjenega pa prepeljali v bolnišnico.

Brez dela. Iz obupa, da ni mogel dobiti nikakega dela, je izpil v ponedeljek v Trstu, v stanovanju svoje tete v ulici del Fabbri št. 1 19letni mehanik Amadeo Badič precejšno množino octove kisline. Poklicani zdravnik je mladega samomorileca resil gotove smrti.

Nabor v Trstu. Včeraj je prišlo v Trstu pred naborno komisijo izmed 200 poklicanih 177 mladeničev. Od teh je bilo 48 asentiranih, od teh 3 za vojno mornarico.

Lepa zabava. V nedeljo zvečer so aretirali v Trstu Jakoba Novakovića, starega 42 let, ker je v kavarni »Al Corso« kar tako za zabavo pobil veliko šipo in s tem škodoval lastnika kavarne za 26 K.

Hud pijanec. Anton Pascolat iz Trsta, star 54 let, težak, je predvečernim ob 11. zjutraj bil že tako pijan, da je na cesti nagajal vsem pasantom. Ko ga je redar posvaril, se mu je začel rogati in ga posvati ter se mu z vsemi štirimi postavil v bran, ko ga je aretirat. Šele s pomočjo drugega redarja so ga spravili v luknjo.

Voznika je hotel okrašt. V ulici Cavana v Trstu je bil aretiran v nedeljo kamnosek Alojzij Grusovin, star 33 let, ki je pod policijskim nadzorstvom, ker je hotel na ulici okrašt nekega voznika.

Imenovanje. Naučno ministrstvo je imenovalo učitelja v koperski kaznišnici g. Jurdano za učitelja c. kr. pripravnika za srednje šole, pridlene gorški c. kr. višji državni realki.

Jurjevanje na ljubljanskem gradu v nedeljo 30. aprila
v korist družbi sv. Cirila in Metoda.
Pridite vsi pogledat!

Dnevne vesti.

«Slovenec» in Nemei. Ves čas volilnega boja niso klerikalci ziniti niti ene besede proti Nemcem. Nasprotno, razlagali so celo, da jim je nemški uradnik ljubši od slovenskega. Zdej pa se jeze in zabavljajo v »Slovenec«, da ni bilo v nedeljo nobenih demonstracij proti Nemcem. To bi jim dišalo, da bi naprednjaki demonstrirali proti Nemcem, ki so se le poslužili pravice, katero so jim klerikalci usilili, med tem ko bi bili klerikalci v motni vodi ribarili.

«Kdo je spravil Nemce v občinski svet? Klerikalci so tako nesramni, da razširjajo zdaj ravnotako bedasto, kakor nesramno laž, da se liberalci spravili Nemce v občinski svet. To je že tako hudičevska laž, kakor si jo more izmisliti samo klerikalec. Kdo je sklenil volilni red? — Sklenili so ga klerikalci, dogovorili v Nemei in proti volji naprednjakov. Napredna stranka je šla z vso silo v boj zoper ta volilni red, a ga ni mogla preprečiti, ker so klerikalci in Nemei dobili vlado na svojo stran in je vlada navzlic protestom napredne stranke za nezastisljivi zakon sankcionirala. Klerikalci so imeli z Nemei dogovor in posledica tega dogovora je, da je prišlo sedaj sedem Nemcev v občinski svet. Klerikalci so torej odgovorni za to, pa bi radi prikriji svoje izdajstvo.

«Demonstracije.» Klerikalci in njihovi zavezniki so preplavili nemške liste z nesramnimi lažmi o demonstracijah na dan volitve. O kakih pravih demonstracijah sploh niti govora ni, kajti Štefe in Cepuder sta bila tepena, ker sta psovala občinstvo. Pač pa je napredno občinstvo demonstriralo proti klerikalnim nasilnostim in sleparstvu na volišču in pa proti nuna, ki so prelomile prisego, da ne bodo nikoli zapustile samostana. Ravno pri najbolj pobožnem ženstvu so nune s tem izgubile vse zaupanje in ves ugled. Nuna ne sme iz samostana, če ji leži oče na mrtvaškem odru, nuna ne sme iz samostana niti če jo kliče na smrtni postelji ležeča mati, nuna ne sme izkazati niti najbližjemu svojem zadnje časti, nuna ne sme iz samostana, naj jo kliče kdorkoli — ko pa sta poštejnaka Štefe in Kregar poklicala nune, so pa prelomile storjeno prisego in šle v boj za čisto posvetne stvari, čeprav so se kot Kristusove neveste odpovedale vsemu posvetnemu. To je gotovo veliko pohujšanje in velik škandal, da so nune prelomile prisego in šle v politični boj. Do 23. aprila se kaj takega še nikjer na svetu ni zgodilo. Nune so s prelomitvijo svoje prisige provzročile pohujšanje, razžalile verski čut občinstva in to je bil vzrok, da so se zgodile demonstracije.

«Lilleg kot zaničevalec brez značajnosti.» Višji davčni upravitelj in sedanji klerikalni občinski svetnik Lilleg je časih politično breznačajnost neznansko zaničeval. Izrazil je to na tak način, da si je težko misliti kaj hujšega. Ko je namreč mnogoletni liberalci in srditi sovražnik duhovščine Fr. Šuklje postal klerikalec, je Lilleg to skrajno breznačajnost ožigosal s tem, da je svojemu psu dal ime »Šuklje«. Lepo je bilo slišati klice: »Šuklje — kuš! — »Šuklje — aportelj!« in kaj imenitno je bilo videti, če je Lillegov »Šuklje« dobil batine. Zaradi svojega štirinogatega Šukljeta je prišel Lilleg celo v disciplinarne sitnosti. Menda je pri tisti priliki spoznal, da je politična breznačajnost časih prav dobičkanosna, kajti posnemal je izgled tistega Šukljeta, ki ga je prej tako zaničeval, da je svojega psa po njem imenoval in sam postal politični uskok. Bog vedi, kaj bi rekel, če bi kdo svojo štirinogato mrečno imenoval »Lilleg«?

«Razburjeni Štrukelj.» Spoštovani predstojnik ljubljanske glavne pošte Štrukelj je zaradi izida občinskih volitev skrajno slabe volje. Postal je sicer občinski svetnik, a to ga nič ne veseli, kajti njegova stranka je bila tepena, po notah tepena, in to boli Štruklja. Kajti prepričan je bil, da dobe klerikalci večino. Svoji slabovoljnosti je dal duška v »Unionu«. Neka občeznana knepčevalka, ki stanuje v »Unionu« kadar pride v Ljubljano in je s Štrukljem dobro znana, je v ponedeljek v »Unionu« čisto nedolžno in vljudno vprašala: »Prosim, kako so pa izpadle volitve?« — Štrukelj je odgovoril: »Izvrstno za liberalce.« Gospa je dalje vprašala: »Kdo bo pa župan.« Tudi na to vprašanje je Štrukelj šel dal odgovor, rekoč, da bo župan dr. Tavčar. Ko se je pa gospa osmelila reči: »To je pa prav, saj je dr. Tavčar izvrsten človek« tedaj je pa Štrukelj postal ves besen. Planil je kvišku, začel randalirati in vpiti na preplašeno gospo: »Pustite me v miru, vi ste podrepna muha, spravite se iz kavarne, če bodele vi v kavarno hodili, izostanem jaz« — itd., itd. Ta prizor kaže, kako uljuden gospod je ta Štrukelj s pošte, kaže, kako skrajno zagrizen je in pa kaže, kako dobro se godi gostom, ki nosijo svoj denar v »Unionu«.

«Pozor! Oni gospod v rjavem žaketu z belim nagljem v gumbnici, ki je zasačil nek klerikalno damo z vijoličastim klobukom, okrašenim z rdečimi rožami v šestih slučajih, ko je jemala naprednim volilnikom kverve iz rok ter jo zasledoval po Bleiweisovi cesti do jahalnice, kjer se mu je v gnječi izgubila, naj se v interesu pravične stvari zglesi v našem uredništvu. Dotični gospod naj obenem naznani podrobnosti o agitacijskih nasilnostih druge klerikalne dame, ki je imela zeleni toque-klobuk z belo perjanico. Vsi veliki in volilke, katerim so klerikalni agitatorji in agitatorice trgale, oziroma jemale kverve iz rok, posebno volilke z licejskega volišča, naj se nemudoma javijo v našem uredništvu.

«Nepad na nune.» V »Slovenec« se je bralo o »liberalnem akademiku«, ki je s palico napadel voz nuna, ko so se peljale od volišča. Klerikalec Ivan Volta je popolnoma neosnovano napravil pretirano ovadbo proti dotičnemu gospodu. Prosijo se tedaj oni, ki so bili prisotni tedaj ob 1/4 na 3 pop. v Šubičevi ulici, ko je Ivan Volta hotel uplivati na stražnika in besedičil o »napadu«, da se zglase osebno, ali pa sporoče svoj naslov v našem uredništvu, da potrdijo še takoj tedaj na lieu mesta proti Voltovemu podtikanju dano izjavo in tako blamirajo škodoželjnega klerikalnega ovaduha!

«Štefetovi pojmi o človeški duši.» Krščanska vera nas uči, da je človek ustvarjen po božji podobi in da ima neumrljivo dušo. To razločuje človeka od živali, in vera nas zaradi tega tudi uči, da človek umrje, žival pa, ki nima umrljive duše, pa pogine. Štefe je v tako tesni zvezi z duhovskimi krogi, da bi moral poznati vsaj najvažnejše nauke krščanske vere. A kakor je pokazal na dan volitve, ima o svoji duši in o dušah svojih klerikalnih pristašev jako nekrščanske nazore. Pridušal se je namreč: »In če erknem in če vsi porokamo — naša stvar bo vendar enkrat zmagala!« Privoščimo Štefetu prav od srca tolažbo, da bo klerikalna stvar enkrat zmagala in jemljemo le na znanje, da Štefe, ali ne veruje v neumrljivost človeške duše, kakor jo uči katoliška cerkev, ali pa je mnenja, da klerikalci nimajo človeških duš, ker je govoril, da bodo oni in njegovi somišljeniki poerkali, ne umrli.

«Saj sem tudi jaz kandidat!« Gospod Ivan Milohnoja nam piše: Okoli 11. ure dopoldne zadnje nedelje sem šel s svojo soprogo in dvema otrokoma na sprehod v tivolski dvored. Ker je pred licejem glasno postalo, smo se iz radovednosti tja podali. Ko pridem pred vrta vrata liceja, je ravno prišel prostovoljno ali neprostovoljno g. Štefe iz notranjih prostorov. Proti meni obrnjen je razburjeno rekel: »Vsaj sem vendar tukaj, naj gredo vsi iz liceja, tudi liberalci.« Množica je namreč kričala »Štefe ven, Kregar ven!« Odgovoril sem mu: »Gotovo, vsi naj iz liceja gredo, vsaj nimajo možiki tam ničesar opraviti.« Gospod Štefe, bojim se, da bode zopet prišlo od kakih dogodkov, ki bodo le nam (Slovenecem) škodovali. Naj vendar se Kregar ven pride. Nato mi je g. Štefe odgovoril, kako z roko proti muzeju: »Kregar je že tja odšel.« Jaz: »Tako, no potem pa je dobro.« Odšel sem proti svoji družini, ki me je nekoliko korakov oddaljena čakala. Ko sem komaj par korakov storil, sem slišal nekoga (mogoče, da je bil g. Štefe) se sklicevati na svojo kandidaturo, na kar sem obstal in rekel: »Oslarija (mogoče, da sem rabil besedo »bedarija«) potem bi pa tudi jaz smel v licej, ker sem kandidat.« Takoj na to sem odšel proti Nunki ulici, kjer sem se dvema prijateljskima pridružil ter dogodek pred licejem opazoval. Tako se je ves dogodek v resnici vršil. Pomnim, da je ves čas poleg g. Štefe stal g. dr. Pegan; ki je moral vsako besedo slišati. Poglejmo sedaj, kako »Slovenec« dogodek opisuje. Pravi, da je mali Milohnoja (pač smešno, Štefe in dr. Pegan sta ravno taka telesna velikana) kričal »Saj sem tudi jaz kandidat« ter stal v prvi vrsti demonstrantov in se neznaosko jezil, da ni mogel priti v licej. Nesramno pačenje resnice! Človek, ki tako ostudno resnico pači, ne zasluži poštenega imena. Ako bi hotel med demonstrante iti, bi gotovo ne vzel seboj soprogo in otrok. Sploh pa, ako sem v licej »silil«, se bode gotovo našel stražnik, ki mi je vohod zabranil, vsaj me vsi stražniki kot bivšega obč. svetnika dobro poznajo. Moj pogovor z g. Štefetom pa najjasneje dokazuje, kak demonstrant sem bil. Sodbo o poštenosti »Slovenčevega« dopisnika prepustim poštenim ljudem. Na končno otročje smešno opazko: ... garantiramo mu, da čez tri leta on preko kandidature ven ne pride, pomnim, da sem o tem sam prepričan — ako bodo klerikalci naprednjakom kandidate postavljali.

«Reinthalder resigniral.» V III. razredu je bil izvoljen v občinski svet kot nemški kandidat strojevodja v p. Reinthalder. Ker je »Slovenski Narod« razkril, zakaj je bil Reinthalder obsojen, je vodstvo nemške stranke zahtevalo, da mora Reinthalder odložiti mandat. To se je tudi zgodilo. Reinthalder je že resigniral. Spričo temu slučaju pa vprašamo: Ali ima vodstvo klerikalne stranke toliko čuta za čast, poštenje in spodobnost, kakor nemška stranka? Nemei so se Reinthalderja takoj otrsli — ali bo klerikalna stranka tako storila s Štefetom in Kregarjem? Sodimo, da

klerikalci tega ne bodo storili, čeprav bodo s tem dokazali, da nimajo toliko čuta za čast, poštenje in spodobnost, kakor Nemei.

«Odlična dama.» Mica Kovačičeva, žena prisilne delavnice paznika, je postala na svoja stara leta strastna klerikalna agitatorica, dasiravno nima volilne pravice in tudi klerikalnega prepričanja ne. Prej se je iz širokih ust vedno slišalo dosti o »prokletih farjih«, nun ni drugače imenovala kakor hudičeve larfe in destikrat je pljunila, kadar je zagledala kako redovnico. Sedaj pa je uvidela, da klerikalni deželni odbor skrbno protežira svoje pristaše, pa si je rekla: prelevimo se, pa bo mož dobil boljšo službo. V nedeljo se je trikrat vtihtopila v licej, in trikrat so jo morali postaviti na plano, ker je na nedopusten način vsiljevala volilkam klerikalne kandidate. Ko je uvidela, da je njeno početje zaman, je začela regljati in zmerjati napredne volilke na skrajno nesramen in žaljiv način. Blagor ti, brumna klerikalna, duša odlični cvet jesenski klerikalnih vrst. Tvoje bogudopadljivo početje pri volitvah bo deželni odbor bogato nagradil, pa saj si te nagrade krvavo potrebna!

«Stara Kosovka s Poljan, znana izza časa svojega požrtvovalnega (žrtvovati in žreti sta sorodni) besedi in ljudomilega manipuliranja v ljudski kuhinji in tozadevne afere, ki jo je imela s klerikalcem dr. A. Jančičem, je stala v prvi bojni vrsti na volišču v mestnem dekleškem liceju. Poštena kakor je, je kar pulila volilkam glasovnice iz rok ter jih zamenjavala s klerikalnimi. Neka narodna dama pa je Kosovko zasačila ravno v hipu, ko je iztrgala tri glasovnice iz rok ter jih spretno zamenjala. Energično je zahtevala, da vrne ravnokar odvzete glasovnice in Kosovka se je morala, dasi nerada, vdati tej zahtevi. Videti je, da Kosovki ričet nič kaj ne diši in da ima rajši drugačnje pribojlske kakor včas, v tistih lepih časih, v ljudski kuhinji — sladkega spomina!...

«Proslava narodno-napredne zmage pri ljubljanskih občinskih volitvah in o bližajočih se državnozbornih volitvah.» Iz »Zveznikov«: Izid ljubljanskih občinskih volitev se je zdel po celi deželi kot nekaj tlakomer za stanje vsega slovenskega liberalizma. Zato ni čudno, če je bilo zanimanje zanj splošno. Zapeljani po bramarbazujučih pisavi »Slovenec« so naši klerikalci že v svesti si zmage imeli pripravljene zastave (gotovo belo-rumenel) in župnik je naročil v tem slučaju zvoni z velikim zvonom! Pa kako razočaranje! Prišel je brzjovaj o narodno-napredni zmagi in iz hriba nad cerkvijo so pričeli pokati topiči; veselo razpoloženje je naraščalo med naprednjaki in zavest, da nas niso in nas ne bodo zatrli je prodrla globoko v vsakega naših. To je prava podlaga za bližajoče se državnozbornske volitve, ki že sedaj tako skrbje klerikalce in bivšega klerikalnega poslanca Čočovega Franceta, da so v zadnjem »Domoljubu« že žalostno zajčali, ko smo le izrekli milo kritiko in nekaj splošnih opomb. Pa naj si zapomnijo klerikalci, da so minili časi, ko smo prenašali njihovo gospodstvo! Odpor, odločen in pošten odpor se bo dvignil po vsej dolini proti zavzojeni klerikalni politiki, katere največji in edini »uspeh« za našo dolino so devičarske predstave v Selcih. Politično in gospodarsko organizirani nas bodo klerikalci pri volilnem boju še težko čutili.

«Bojkotne novice» je jel priobčevati »Slovenec« proti našim somišljenikom. Toda to orožje je dvorezen nož, ki se prav lahko in z velikim uspehom obrne tudi proti klerikalcem. Če klerikalci hočejo tudi to vrsto boja, mi se tega ne strašimo, ker smo prepričani, da bodo pri tem klerikalci največ trpeli. Seveda trpeli pri tem ne bodo razni klerikalni prvaki, kričaji in »Slovenčevi« mazači, marveč tisti revni sloji, kakor branjeveji in branjevke, ki žive od škorpice kruha, ki si jo s težkim trudom pribore od danes do jutri. Ako torej »Slovenec«, ta katoliški list, ki propoveduje mesto medsebojno ljubezen in znosljivosti boj na nož in do uničenja, hoče, da se udarimo tudi na tem polju, je nam prav, a posledice, ki bo jih ta borba imela za njegove pristaše, si naj sam pripiše.

«Posebno piko imajo krščansko-katoliški gospodje pri »Slovenec« na vrlega narodnjaka g. pekovekega mojstra Moleta v Florjanski ulici, a to samo zaradi tega, ker kot mož in poštenjak nikdar ne skriva svojega prepričanja. Ker g. Moletu ne morejo drugače škodovati, so proti njemu započeli bojkotno gonjo in včerajšnji »Slovenec« misli, da bo povzročil g. Moletu veliko škodo, ako se zlaže, da se je le-ta izrazil, da ima kruh samo za liberalce. Informirali smo se o stvari pri g. Moletu in le-ta je nas pooblastil izjaviti, da plača takoj 200 K za mestne reveže, ako se mu gori navedene besede dokažejo, proti temu seveda, ako se pisec

»Slovenčeve« novice istočasno tudi zaveže, da bo v isto vrho plačal 100 kron, ako se mu dokaz ne posreči. Ali velja stava, »Slovenčev« poročevalec?

«Pozor naprednjaki v Mostah.» Volilni imeniki za državnozbornske volitve so razporejeni samo še do 29. t. m. Kakor smo se prepričali, je iz teh imenikov izpuščenih mnogo naprednjakov. Somišljeniki, pregledajte volilne imenike in vložite reklamacije, ako ste izpuščeni iz imenikov!

«Pač poseben slučaj je, da mi je 25. umrl Windischer pri slovesu dne 11. t. m. torej ravno pred 14. dnevi rekel: »V štirinajstih dneh prideva pa že zunaj skupaj.« Dogovorila sva se, da bova tudi letos sv. Jurja na Gradu častila, kakor pretečena leta pri mizi, blizu kapelice, z dobro kapljico. Sreča res, da bolnik ni slutil krute usode. Poln nade, da ozdravi, urejeval je svoje sklepe glede kupčije in žitja med brati Sokoli in prijatelji. Windischer je bil izreden mladenič. Bil je ljubezniv, živahen, zabaven, dovtipen, zgovoren, oživljajoč element vsaki družbi. Dva ideala sta spolnovala njega dušo: Samostojnost in Sokolstvo. Rekel je: »Boste videli, da bom še bogat če bom zdrav, če bom zamogel delati, kakor mislim.« »Jaz bom dokazal, da sem dober sin ljube matere in svojega naroda.« Po prestani 5mesečni težki ječi šel je na okrepčenje v Dubrovnik. Pri vrnitvi me je posetil. Z »Na zdar!« je vstopil, se priklonil in stal pred menoj v »stojki« kakor kip morda četr minute, potem pa smehljaje roko podal in pristavil: »Taki poklon vam v pozdrav in dokaz, da sem zopet kerle!« — Bil sem vesel, mladega prijatelja videti tako svežega in zaupljivega, tako srčno, kakor sem bil žalosten danes v mrtvašnici, videč njegva v sokolskem kroju, obsutega s cveticami in imortelo... Zanimal se je za volitve, zvedel se o zmagi in se razveselil. Imel je poslednji prijetni čut. Minul je Sokol-Slovan, a živel bo spomin na vrlega sina domovine!

«Poroka. Danes, dne 26. t. m. se je poročil na Vrhniki g. Jean B. Pollak, sin tovarnarja gosp. Karla Pollaka v Ljubljani, z gospodično Emo Jelovškovo, hčerko gosp. Gabrijela Jelovskega veleposestnika in trgovca na Vrhniki.

«Otroci zanetili požar. Dne 23. t. m. nastal je požar v Gradišču pri Pijavi gorici, ki je upepelil 2 hiše in 7 gospodarskih poslopj, krmo in razne druge polske prideleke in 8 glav goveje živine. Najbolj žalostno pri tej nesreči je pa dejstvo, da goreče tramovje je podšlo 62 let starega posestnika Janeza Šeskarja, katerega so kasneje mrtvega in vsega sežganega iz ognja izvlekli. Pa tudi Janez Bukove je zadobil take opekline, da so ga morali oddati v deželno bolnico. Ponesrečenca sta skušala govejo živino rešiti, kar se jima zaradi prevelikega ognja ni posrečilo. Požar so povzročili otroci z vžigalicami in svačicami. Povzročena škoda znaša okoli 18.000 K. Prizadeti so le za male vsote zavarovani.

«Iz Novega mesta. Novomeški akademiki so priredili v soboto, 22. t. m. zabaven večer, veselico, ko je čisti dobiček je bil namenjen podpori revnih tukajšnjih akademikov. Vprizorili so trodejanko »iz visokošolskega življenja«, satiro na malomestno razmere. Posamezne vloge so bile v dobrih rokah in celo novinci, ki so prikrat stopili na oder, so odlično izpeljali svojo nalogo in pokazali nemale zmognosti. Kakor pri vsaki prereditvi, tako so posebno pri tej prikočili na pomoč narodne gospodične s svojo požrtvovalnostjo! Akademiki bodo, pomneč naklonjenosti našega nadebudnega ženstva, skušali povrniti pri vsaki priliki kolikor je v njih moči. Novomeški akademiki so bili vsaki napredni stvari v pomoč, sodelovali so pri vseh naprednih društvi; opravičeni so bili torej, od občinstva pričakovati naklonjenosti, ki so jo oni s svojo požrtvovalnostjo izkazovali vedno in povsod. Radi tega je obžalovanja vredno, da so se od nekaterih strani razširjale megle predsodkov in raznih nagnenj, kar je ovirajoče in nepovoljno vplivalo na razvoj dobre stvari. Končno pa gre iskrena zahvala cenjenim damam in gospodom, ki so s preplačili pokazali svojo naklonjenost do akademikov.

«Smrt v Krki. V ponedeljek krog polu 9. ure zjutraj je skočil v Krko pri kopalniško moške bolnice v Kandiji pri Novem mestu F. Skrijanec iz Kostanjevice doma. Bolehal je na neozdravljivi boleznii v bolnici usmiljenih bratov in je vedno govoril in tožil, da bo skočil v vodo. Hlapec in usmiljeni bratje, ki so pritekli na pomoč in ga izvlekli iz vode, ga niso mogli več obuditi k življenju. Najbrž se mu je omračil um in je v takem stanju storil konec svojemu življenju.

«Zadoščanje je dobila novomeška gimnazija za izključitev M. s tem, da je menda deželni šolski svet potrdil

faključitev. Po našem mnenju to ni nikakor zadoščenje, ker se je že v naprej vedelo, da bo pritrdil klerikalni deželni šolski svet menjuju kateheta dr. Ažmana. Mi pa pravimo, da smo dobili zadoščenje mi s tem, da je sam ravnatelj Brežnik potrdil, da je res, kar smo pisali o gimnaziji. Ni nam poslal namreč nobenega popravka, kar bi bil gotovo storil, če bi bili poročali kaj neresničnega, kakor je poslal popravek »Jutru«. Riviš Savan Stopar, ki je na univerzi rad očital tovarišem Savanom, da so pravzaprav v srečo vsi klerikalci, je bil radi vašega dopisa tako scagan, da se ga je tako najehtal, da so ga na cesti pobrali dijaki in vodili na njegov dom — v naročje zasluženi kazni.

Kristus je vstal, sin se je vlegel na mrtvaški oder. France Pelc, ki obiskuje prvo gimnazijo v Novem mestu, je šel za velikonoč domov v Zlinje. Ko je bilo na veliko nedeljo vstajenje, je šel v zvonik in zvonil, potem pa stopil k lini. Pri tej priliki ga je zadel zvoneč zvon na sence in ga ubil. Ko je mati praznovala Kristovo vstajenje, je položila edinega sina na mrtvaški oder. Skrajno žalostno je to in zato damo župniku Andreju Česnu v Podgradu popolnoma prav, da se letos ni praznoval vstajenja. V njegovi fari bi se Pelcu ne bila primerila nesreča. Kolikor manje cerkvenih svečanosti in obredov, toliko manje nesreč. Koliko se je že poškodovalo ljudi, ko so streljali ob slovesnih prilikah za zmornjari!

Roko mu je razneslo. Zdaj je sicer že minul čas za rigolanje, vendar pa ponekod še razstreljujejo kamen. Tudi šestnajstletni Jakob Petrič iz Dolnje Lokvice pri Suhorju je razstreljeval kamen, pa ne pri rigolanju, marveč pri zgradbi ceste pri Lokvici. Strel pa se je prežgodaj vrgel in popolnoma razmesaril desno roko, da bo fant težko še kdaj za kakšno delo. Oddali so ga takoj v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo, vendar se ne ve, če bo roka kdaj popolnoma zdrava ali nikoli. Sodnija v Metliki bo dognala, če zadene koga kakšna krivda ali ne nesreča le slučaj, oz. če je Petrič sam kriv svoje nezgode. Na vsak način bi moral podjetnik vsaj pri razstreljevanju nastaviti kakšnega pametnega nadziralca ali pa vzeti za delavce modre moške, ne pa neizkušenih šestnajstletnih fantičev.

Nadležen gost. Samski dninar Ivan Piškur iz Dobrunj je razgrajal na velikonočno nedeljo v neki gostilni v Lipoglavu in se končno hotel celo stepsti. Pri tem je izbil neki stari ženici zob in so ga morali s silo odpraviti iz gostilne. To je Piškurja tako ujezilo, da je zgrabil klopi in jo vrgel v okno gostilne ter razbil več stp. Drugi ljudje pa so Piškurja še isto noč tako pretepili in poškodovali, da so ga morali prepeljati v Ljubljano v bolnišnico.

Spediter, kakršen ne sme biti. Začetkom marca je prišel 19letni posestnikov sin Ignac Demšar iz Poljan k trgovcu Josipu Deisingerju v Skofiji Loki in zahteval v imenu kramarja Ivana Buha iz Črnege vrha 24 1/2 kg kave, vredne 66 K. Deisinger mu je kavo tudi izročil, pozneje pa je izvedel, da Buh kave niti naročil niti dobil ni in da je on sam sedel na lim goljufu. Demšar pa je bil kavo med tem časom že skoro vso prodal.

Na tuje stroške. 36letni dninar Matej Balanč iz Boršta pri Skofiji Loki je nedavno tega ukradel svoje- mu sosedu Petru Balanču iz skrinje 20kronski bankovec in šel v gostilno, kjer se je gostil, dokler je bilo še kaj okroglega. Sedaj pa se bo postil.

Elektrodiograf »Ideal« ima od torka, dne 25. aprila do četrta, dne 27. aprila 1911. sledeči spored: Oči srea. (Komično.) Harnaške pecine. (Naravni posnetek.) Žurnal Pathé. (Tedenski pregled, najnovejše, šport, različnosti.) Anton Foscari. (Odlični Benečan okoli 1. 1647. — (Umetniški film v barvah.) Kralj pri Sv. Ani v Voltieri. (Naravni posnetek.) Zaljubljen v sosedo. (Komično.) Dodek k zadnjim trem predstavam ob 7. 8. in 9. Samo v torek, sredo in četrtek pri večernih predstavah ob 7., 8. in 9. Dvojna južena. (Velikanska senzacijska drama.) Samo za odrasle! Moderna gledališka drama redke lepote. — V 2. dejanjih. — Orjaški film. — Predstava traja eno uro. — Na koncu predstave ena humoristična slika. V petek, dne 28. aprila večer smeha. Žokej Robinet. — Poljsko strašilo. — Kako postanem akrobat. — Najmodernejši način selitve. — Lea v samostanu. — Moric lovi na trnk.

Elektrodiograf »Ideal«. Slavno občinstvo se opozarja, da se krasna življenska drama »Dvojna južena«, katera se je z velikim uspehom predvajala v vseh večjih mestih, predvaja samo še danes in jutri ob 7., 8. in 9. uri zvečer. Snov te zanimive drame je povzeta iz življenja dijaštva in nam predločuje vse nevarnosti velikomestnega življenja za neizkušene dijakove počete in izrabljane teh po židovskih oduhlih in ničvrednih kurtizanah in pa veliko materino lju-

beno, ki žrtvuje vas, da rodi sina in krampljev velikomestnih pljavit. — Ker je ta drama fino aranžirana, izvrstno dovršeno predstavljena, nje vsebina pa poučljiva, jo toplo priporočamo v obilen obisk. — Obenem opozarjamo na sliki, ki se bode predvajala ob soboto do ponedeljka pod naslovom »Velikomestna hijena« in o kateri sledi obširnejše poročilo.

Slovensko narodno podjetje. Pozor! V četrtek, dne 27. t. m. otvori na Dunajski cesti v Hribarjevi hiši nasproti kavarni »Evrope« gospod Jano Stupica specerijsko trgovino z jestvinami. To narodno trgovino toplo priporočamo vsem zavednim Slovincem zlasti narodnim gospodinjam za nakup vedno svežega blaga. Postrežba solidna in točna, cene zmerne.

Nesreča. Ko je šel včeraj popoldne 48letni krojaški pomočnik Matvoz Anžič čez Dvorni trg proti Židovski ulici, mu je na vogalu »Narodne kavarne« spodrnilo ter podel tako nesrečo, da si je zlomil desno nogo nad kolonom. Ponesrečenca so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Tatica. Včeraj je prišla v nek tukajšnji hotel neka okoli 45 let stara ženska, katera se je vpisala na zglasilnico za Kristino Kristalnigg, agentinja iz Reke. Po njenem odhodu so uslužbeneci opazili, da je ženska odnesla seboj volneno posteljno odejo.

Prisiljenec pobegnil. Včeraj je pobegnil od dela v Toenniesovi tovarni 22letni prisiljenec Ivan Budinija, rodom iz Gorice ter pristojen v Pulj.

Ukradena kobilica. V Strugah na Spodnjem Štajerskem je bila ukradena nekemu posestniku 16 pesti visoka kobilica, rdečkaste barve, vredna je pa bila 700 K.

Pobegnil je dne 15. t. m. od tukajšnega dragonskega eskadrona dragonec Herman Löfler, rodom iz Vidma.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z Južnega kolodvora v Ameriko 7 Slovencev, 9 Hrvatov in 12 Macedoncev. — V Heb se je odpeljalo 22 Hrvatov, v Inomost 10, 28 pa v Buks.

Izgubljeno in najdeno. Delavka Marija Cigar je izgubila srebrno žensko uro. — Vlivar Josip Pust je izgubil bankovec za 100 K. — Dijak Ciril Rakovec je izgubil črno denarnico, v kateri je bila manjša vsota denarja. — Praporščak 27. pešpolka g. Oskar Horzitzer je našel zlato žensko uro s srebrno verižico.

Iz volilnih imenikov za državnozborske volitve.

V mestni posvetovalnici javno razgrnjeni volilni imeniki za državnozborske volitve štejejo 7179 volilnih upravičencev, tedaj 289 več kakor pri zadnji državnozborski volitvi pred štirimi leti. Takrat je bila Ljubljana razdeljena na 8 volilnih okrajev, letos jih je 11 v olajšavo volitve in to še posebno, ker je tudi za državnozborske volitve uveljavljena volilna dolžnost.

I. Volilni okraj (Šolski okraj) šteje 725 volilnih upravičencev (zadnjič 687).

II. Volilni okraj (šentjakovski okraj od Mestnega trga do črte, potegnjene po Trubarjevi ulici, št. Jakoba trgu, po regulirani Rožni ulici in Ulici na grad) šteje 498 volilnih upravičencev.

III. Volilni okraj (obsega ostali del šentjakovega okraja) ima 550 volilnih upravičencev. Sedanji II. in III. volilni okraj s 1048 volilci je tvoril zadnjič II. volilni okraj s 1083 volilci.

IV. Volilni okraj (Krakovo in Trnovo) s 817 (806) volilnimi upravičenci.

V. Volilni okraj (oni del Dvorskega okraja, ki leži med črto, potegnjeno pri glavni pošti po Franca Jožefa cesti ter črto potegnjeno po Šelburgovi ulici, Kongresnem trgu, Gradišču in Gorupovi ulici) s 685 volilci.

VI. Volilni okraj (ostali del Dvorskega okraja) s 728 volilnimi upravičenci.

Zadnja dva volilna okraja s 1413 volilnimi upravičenci sta pri zadnji državnozborski volitvi tvorila IV. volilni okraj, ki je štel 1386 volilcev.

VII. Volilni okraj (obsega oni del mesta, ki leži med Franca Jožefa cesto in Dunajsko cesto) ima 629 (595) volilnih upravičencev.

VIII. Volilni okraj (oni del Kolodvorskega okraja, ki leži med Dunajsko in Resljevo cesto) ima 907 volilnih upravičencev.

IX. Volilni okraj (ostali del Kolodvorskega okraja od Resljeve ceste do Ahaceljeve in Sv. Martina ceste) s 736 volilnimi upravičenci. Zadnja dva volilna okraja s 1643 volilci sta tvorila zadnjič VI. volilni okraj s 1436 volilnimi upravičenci.

X. Volilni okraj (Vodmat) šteje 485 (525) volilcev.

XI. Volilni okraj (predstavlja: Orna vas, Hauptmanns, Novica, Karolinke zemlja ter Dolenjska cesta in Hradečkova vas) s 419 (376) volilnimi upravičenci.

Vsi mestni deli so napredovali, nazadovol pa je šentjakovski okraj in Vodmat to pa vsled neugodnih svojih krajevnih razmer.

Reklamacijski rok poteče s 6. majem t. l.

Napredni somišljeniki in somišljenice!

Pri nedeljskih volitvah so klerikalci nganjali na voličih, zlasti pa v dekliskem liceju največje lopovščine in volilne sleparije. Tako so nemoteno nasilno jemali volilcem in volilkam volilne kuverte iz rok, jih trgali in usiljevali svoje.

Ker je v interesu dobre stvari, da se vse take klerikalne nasilnike in sejarje izroči roki pravice, pozivljamo vse naše somišljenice in somišljenike, ki so kakršnegakoli klerikalca ali klerikalco videli pri tem čednem poslu in jih spoznali, naj se zglašajo ali v uradništvu »Slovenskega Naroda« ali pa v pisarni dr. Karla Trillerja.

Narodna obramba.

Za Ciril - Metodovo družbo. Vesele se, da se niso posrečili sovražni napledi v Ljubljani 23. aprila 1911. daroval je družbi sv. Cirila in Metoda 10 K. G. mestni župnik trnovski Ivan Vrhovnik. Mi se tudi veselimo istim povodom in se prav lepo zahvaljujemo za rodoljubni dar.

Društvena naznanila.

Mednarodna telovadna tekma v Turinu. Mednarodna evropska telovadska »Zveza« priredi 13. maja t. l. V. mednarodni turnir v Turinu o priliki VIII. italijanskega gimn. zleta. Vršile se bodo velike slavnosti, ki bodo trajale skoro cel mesec maj. Proktorat nad to svečanostjo je prevzel italijanski kralj sam. Tekma se vrši v posebnem stadiju, ki stane 300.000 K. Do sedaj se opaža veliko zanimanje za tekmo in izmed 14 članov mednarodne zveze so priglasili sledeči narodi svoje sodelovanje: Italijani, Francozi, Belgijci, Nizozemci, Luksemburžani, Madžari in od Slovanov: Čehi, Hrvati in Slovenci. — Vsak teh narodov pošlje svojo vrsto 6 telovadcev in 1 do 2 namestnika in razven tega še 2 sodnika. Vsi udeleženci imajo na železnicih 60% popusta. Program tekme je sledeči: proste vaje, vaje na drogu, krogih, bradli in konju. Na vsakem orodju mora vsak telovadeč izvesti eno predpisano vajo in eno prosto. Nadalje je še skok, metanje železne kroglice, plezanje po 6 m dolgi vrvi in tek na sto metrov. Važno je tudi, da se bode letos klasificirala tudi disciplina in nastop. Hrvaško Sokolstvo je dobilo za to tekmo podporo od vlade 2000 K in 1000 kron od mesta Zagreba — slovensko Sokolstvo seveda tega ne more pričakovati.

»Sokol I.« vabi bratsko članstvo in cenj. občinstvo k svojemu pešizletu, ki se vrši v kroju čez Golovec-Orle v Laverco v nedeljo, dne 30. aprila t. l. Zbiramo se pri društvenem lokalu, Ilirska ulica 22. Odhod točno ob 2. popoldan. V Laverco odmor v gostilni br. Lenčeta. Po povratku poset Jurjevanja. Na zdar!

Društvo zdravnikov na Kranjskem priredilo je dne 20. t. m. ob priliki 80letnice železniškega zdravnika v pokolu, J. N. Thoma, slavnostno mesečno zborovanje. Predsednik dr. Démetér Bleiweis-Trsteniški je nagovoril jubilar in se je v gorkih besedah spominjal njegovih zaslug na zdravstvenem polju. Poudarjal je, da društvo zdravnikov jubilarja ne more več počastiti, ker ga je že pred desetimi leti imenovalo svojim častnim članom in mu je s tem prisodilo najvišje odlikovanje, s katerim razpolaga. Za to ga je znova zagotavljal ljubezni in spoštovanja vseh klovov ter mu je slednjič izročil addresso v krasnih platnicah in mal spomenik kot dar društva zdravnikov. Ginjen se je jubilar zahvalil za to prireditev in je naglašal, da mu je ta dar zadoščenje za mnoge muke in marsikatera razočaranja tekom dolgega življenja. Slednjič je poročal o marsikaterih markantnih dogodljajih iz svojega zdravniškega delovanja. Nato je primarij dr. V. Gregorič poročal o svojih izkušnjah z novim antineptičkim sredstvom Ehrlich-Hata 606. Ker se je k zanimivemu predmetu priglasilo več govornikov, sklenilo se je v 14 dneh sklicati novo zborovanje, na katerem se bo vršila diskusija o označenem predmetu.

Kranjskega in posejilnega kaperskega prvega splečnega uradnega društva »Avstro-Ogrske« občni zbor ob dne 20. aprila t. l. ob 8. svečer v vrtnem salonu restavracije

Novi svet v Ljubljani. Za sklepčnost je treba, da je navzočih 25 članov.

Telovadno društvo »Sokol« na Javorniku izreka najsrčnejšo zahvalo vsem tistim, ki so darovali za Sokolski dom javniškega Sokola.

Velik ljudski shod

se vrši
v nedeljo, dne 30. t. m. ob 4. popoldne
v Mostah pri Miškotu.

DNEVNI RED:
1.) Zmaga narodno-napredne stranke in smoten poraz klerikalcev v Ljubljani.
2.) Občinske in državnozborske volitve v Mostah.

Meščani v nedeljo vsi na shod!

Izpred sodišču.

Škof Jeglič pred graškim nadsodiščem.
Pred graškim nadsodiščem, kakor prizivnim sodiščem se je v soboto po dvadnevni razpravi končal pod predsedstvom dvornega svetnika Tomšiča proces, katerega je napelil bivši oskrbnik škofovega veleposelstva v Gornjem gradu Franc di Centa zoper ljubljanskega knezoškofa Jegliča in zoper stolni kapitel ljubljenski zaradi izplačitve odškodnine v znesku 146.930 K. Zastopnik tožitelja je bil dr. A. Suvyer, obtožitelja pa dr. Rosina.

Tožitelj di Centa se ni pečal samo s poljedelsko in gozdarsko in administrativno obratno upravo. Njegova glavna naloga je bila, da je posredoval pri raznih posojilih, kajti škof je rabil vedno mnogo denarja. Čeprav se je tožitelj na vse mogoče načine trudil, da zviša donos gospodarstva, vendar ni nikdar mogel dovolj denarja škofu dati, vsled česar je bil ta zelo nevoljen. Škofovo finančno stanje je postajalo od dne do dne obupnejše. Ker mu gospodarstvo njegovih posestev in gozdov ni dovolj denarja donosalo, je dne 6. oktobra 1907. odpustil tožitelja, ne da bi mu dal primerno odškodnino. Kot vzrok, da ga je odslavil, je navedel, da je di Centa napravil preveč dolg, da je preveč lesa posekal, da ni pravilno lesa meril, sploh da je slabo gospodaril, slabo knjige vodil in sirovo nastopal napram uslužbenecem. Zoper tožitelja se je vsled škofove ovadbe nvedlo tudi kazensko postopanje, ki se je moralo pa ustaviti, ker se tožitelju ni moglo dokazati nepoštenega ravnanja. V podkrepitev svojih zahtev navaja tožitelj, da so bili pri njegovem službenem nastopu vsi gospodarski objekti v jako žalostnem stanju. Sklenil je pogodbo za dobavo lesa z velikimi lesnimi tvrdkami, tako tudi s tvrdko Fratelli Feltrinelli, velikansko lesno podjetje, kojemu stoji na čelu neki kardinal. — Kmalu, ko je nastopil tožitelj svojo službo, je dobil naročilo, naj najame posojilo v znesku 600.000 K, kmalu nato pa zopet 300.000 K. Tožitelj je stopil z različnimi bankami v zvezo, tako z »Bodenkreditanstalt« in z »Ljudsko posojilnico«. Knezoškof Jeglič je princel, ko je prišel leta 1897 v Ljubljano, velike dolgove s seboj iz Sarajeva. Kmalu se je začel baviti z mislijo, zgraditi v Ljubljani gimnazijo. Da izvede ta projekt, je potreboval 1.300.000 K. Samo stroški za vzdrževanje tega zavoda znašajo 70.000 K. V diecezi se je nabralo 360.000 K. Škof je potreboval dva milijona kron, če je hotel pokriti vse stroške za svoje zavode. Škof je zabredel vedno bolj v dolgove, vedno več denarja je potreboval. Da plača najnujnejše dolgove — samo na davku iz verskega fonda, je bil dolžan 70.000 K — se je škof zavaroval pri zavarovalni družbi »The Mutual« in je to polico pri nekem slovenskem denarnem zavodu zastavil za 150.000 K. Tudi pozneje je škof opetovano zahteval od tožitelja večje vsote, kar je pa tožitelj kratkomalo odbil. Kmalu nato je škof tožitelja odpustil iz službe. V korespondenci, ki je bila predložena sodišču, se nahaja tudi pismo, v katerem piše škof tožitelju, naj mu sporoči, če on (namreč škof) res preveč denarja potrebuje, ker deželni predsednik že komaj na to čaka, da nastopi v Rimu zoper njega. Kakor znano, je ljubljansko deželno sodišče zavrnilo tožitelja. Pri prizivnem sodišču je odvetnik dr. Suvyer zavračal razsodbo prve instance. Škof je stal pred finančnim ruinom. Ko je škof popolnoma izrabil moči tožitelja ter se okoristil z uspehi njegovega delovanja, je sklenil razreči službeno razmerje. — Razsodba se razglasi pismeno.

Kazensko obravnavo pred okrajnim sodiščem.

Ljubosumnost. Posestnika sin in Binovika neki K. je valjubil na ti-

hem v svojem arcu hčerko Marijo posestnice G. Ker ga ta ni marala, se je hotel nezadovolje, ki je zelo surov, nad dekletom maščevati. Srečal je nekoč oboževancko, ko se je vračala o mraku iz Ljubljane, na cesti v Bizoviku in jo na lepem napadel. Oklofotal jo je, vrgel po tleh in obrazil. Bil je ravno toliko pijan, da je bil korajžen. Ko so ga na klic nesrečne deklice došli njeni prijatelji odpravili, se je napotil, zmerja je jo z najgršimi psovskami, kakor k... za 3 solde itd. po drugi poti proti njemu domu. Tam je napadel še njeno mater, jo vrgel ob tla in udaril s toporiščem sekire. Obtoženec se zagovarja s popolno pijanostjo in pravi, da je mogoče, da je to naredil, ne spominja se pa dejanja. Ker so priče pod prisego ovadbo potrdile, mu je sodnik povedal, da dobi kot plačilo za svoje surovo postopanje 1 teden zapora, med katerim se bode tudi postil in dvakrat na »dilah« ležal.

Žične zanke za srne je nastavljal neki Bernard Ostank v Windischgrätzovem lovišču v gozdu Ravbarje blizu Strmca. Zasačili so ga nekoč lovci ravno pri delu in ga spoznali. Pri grmu, za katerim so ga opazili, so našli nič manj kot 12 zank. Uvedli so takoj hišno preiskavo, kjer pa niso dobili drugega kot precej žice, katero pa je rabil Ostank baje samo za vezavo butar. Pri tej preiskavi je bil toženec še jako nasilen, zagrabil lovskega čuvaja Fr. Vodopiveca za prsi in ga vrgel ob tla. Ker niso torej pri njem nič našli, šli so pogledat še enkrat v gozd k že omenjenemu grmu. Tam so našli še dve zanki. Bila pa je zemlja okrog in okrog raztrta. Med teoptano travo in mahom so opazili sveže odtrgane ruševje, vse pa je bilo pokrito kot z lahnim prtičem srnine dlake. Bilo jo je toliko raztresene pod grmom, da je popolnoma gotovo, da je bila tu žival ujeta. Če se je izmuznila iz zanke sama, ali jo je kdo ubil in odnesel, se ne more dognati. Sodišče je obsodilo že dvakrat predkaznovanega Bernarda Ostanka na 6 tednov zapora, katero kazen je tudi prizivno sodišče potrdilo.

Radi razpečevanja mesa neogle-dane živine je bil v Postojni kaznovan tamošnji mesar P. B. na 10 kron globe. Kupil je namreč pri posestniku Sabcu v Kočah 93 kg težko svinjo. Sabec mu je poslal žival že zaklano, toda brez oglednega lista. Mesar je ogledni list od kmeta sicer takoj zahteval, vendar pa meso, predno je list dobil, poslal v Opatijo. Kmet je poslal naknadno k ogledniku jetra in pljuča zaklane živali. Oglednik je izdal potrdilo, da je bila svinja zdrava, vendar pa je bilo to že prepozno. O tem je izvedela namreč žandarmerija in telegrafično naznanila v Opatijo zaplembo poslanega mesa. Mesar se je pritožil na vzkliono sodišče, češ, da je bila krivda Sabceva, da ni preskrbel oglednega lista in da se je odpotala svinja v njegovi odsotnosti v Opatijo. Senat je pritožbo zavrnil, ker je spoznal krivdo mesarjevo v tem, da je odpotal meso, ne da bi bila žival še živa ogledana; za svoje ljudi pa je odgovoren on sam. Potrjena je bila sodba prvega sodnika.

Krivo pričevanje. Jakob Svetek, posestnik na Sapah je obdolžil J. Dobrota, da je po krivem prisegel in pričal. J. Dobrota je prišel namreč s svojim bratom, s katerim sta že v več gostilnah pila, v tamošnjo prodajalno še na »šluk« ta boljšega. Tam sta našli dva oba pijana na obtažene Svetka. Začela sta se takoj pretekati in Dobrota mu je rekel, kaj pa govoriš da sem po krivem pričal, ali misliš, da sem pijan. Ta mu odgovori, saj si res, misliš pa je s tem, da je pijan, ne pa po krivem pričal. — Brat poklican kot priča se brani priseci. Ko ga sodnik opozori, da sodišče vsakega razun »monistov« lahko prisili k prisegi, je prisegel in izpovedal, da je pač videl brata, da se je s Svetkom prekal, kaj pa da sta govorila ne ve, ker je bil pijan. Ker se sodišče ni moglo prepričati o krivdi, je Svetka oprostilo.

Redek slučaj. Branjevka Marija Poreber je prav pošteno ozmerjala nekega J. G. na stopnicah njenega stanovanja. Poravnava pred sodiščem je bila zavrnjena. Dokazovanje se je končalo s tem, da se je sodišče prepričalo o krivdi obtoženke. Na vprašanje sodnika, če predlaga tožnik kazen, pa se je začela tako klepetava debata in tako brezmiselno mučno prekanje, ki bi bilo trajalo lahko celo uro, da je moral napraviti sodnik takemu vrišču in hrupu, ki bi bil umesten za veliki teden, konec. Ponovno je vprašal tožnika, če se zahteva kazen, in ker še vedno ni odgovoril, je razglasil oprostilo razsodbo, češ, ker ne da tožnik nobenega odgovora, smatra sodišče, da je od tožbe odstopil in mora obtoženko oprostiti. Tako se je klepetava branjevka po neumnosti rešila kazni, bračimelni tožnik pa je izgubil po lastni krivdi svoje zadoščenje.

Kazenske obravnave pred delalnimi sodiščem.

Prekasno kesanje. Da od žganja pijan človek marsikakšno neumnost ukrene, to je pokazal Miha Kopitar, posestnik v Mengšu. Mož, ki je znan nasilnež, se je zopet enkrat napil in se je začel v pijanosti prepirati s svojo ženo. Končno je porabil dolg stol ter udaril z njim svojo ženo tako silno, da ji je zlomil osmo rebro. Žena je zbolela in dobila pljučnico. Vzlic temu, da obdolženec obžaluje svoje nepremišljeno dejanje, obsodilo ga je sodišče na 5 mesecev težke ječe.

Dva žejna uzmovčica. Proti jutru 22. marca t. l. je čul Miha Šolar iz Kroke, da je v pritličju hiše nek sumljiv ropot. V kolikor je mogel skozi okno v temi razločiti je videl, da sta šla dva moška v klet kromarice Marije Jalen. Zjutraj se je dognalo, da sta ta dva vlomila s silo v klet, odnesla vinski škaif in nekaj litrov vina. Orožnikom se je takoj posrečilo zaslediti storilca v osebi Andreja Eržena, žebjarja v Kropi, katerega so našli pijanega v Franceta Praprotnika, zidarja. Prvi je takoj priznal tatvino, drugi pa je tajil, da ni bil z Erženom v nobeni zvezi. Ker se je pa našlo ukradenno vino v Praprotnikovi kleti, kakor tudi njegovi zidarski predpasnik, ki je ležal od vina namočen v nekem kotu, mu ni pomagalo tajejanje. Eržen je bil obsojen na 6 mesecev, Praprotnik pa na 1 mesec zapora.

Pretep zaradi na cesti stoječega voza. Anton Langerhole, posestnikov sin na Virmasah je vozil drva iz Hrastniške grape. Pri Brojanovi hiši pri Sv. Barbari sta on in njegov tovariš Matija Eržen naletela na voz Andreja Gabra, ki je zapiral pot. Sta sta v hišo, kjer se je nahajal Gaber v popolno pijanem stanju. Jela sta se prepirati. Gaber je zagrabil Langerholea za vrat, na kar ga je pa ta udaril s polenom tako po glavi, da se je onesvestil, nakar je odšel. Sodišče je Langerholea obsodilo na 4 mesece ječe.

Otrok ponesrečil. Delavca žena Marija Gabrenja je imela 4letno hčerko Katarino, hči vdove in njene siromašne sestre Neže Modrušan, stanujoče v Sušaku v svoji oskrbi. Dne 1. marca t. l. je šel mož obdolženke Gabrenje v gozd, med tem ko je ona z malo Katerco ostala doma. Ker je bila deklica nekaj premrazena, hotela je iti spat, zategadelj ji je obdolženka na peči napravila ležišče, sama je pa šla v bližnjo trgovino kupiti nekaj potrebnih reči in po vodo. Domov grede ji je priletela nasproti sosedinja Antonija Klemenc z groznno novico, da je otrok zgorel. Tega se je obdolženka tako prestrašila, da ji je vse iz rok padlo. V veži je našla deklico mrtvo na tleh, obleka je bila razgorena, le nogovnice in čevljički so bili celi. Kakor se je dognalo, je otrok zlezal iz zapečka, zakuril v štedilniku, pri tem pa se mu je vnela obleka. Gabrenja pravi, da se ne čuti krivo, ker ni bilo ne v štedilniku, ne v peči ognja, ker je nehala že ob 8. zjutraj goriti, ter je edino mogoče, da je otrok razpihal še kaj žerjavice in naložil ob robu štedilniških duric nekaj polenov. Sploh je bil pa otrok tako duševno razvit, da se ni bilo treba bati kake nesreče. Obdolženka je bila od zatožbe oproščena.

Z bogom se je kregal. Brezposelni Valentin Kargel, delavec iz Rožeka je dne 18. marca t. l. zašel v neko žganjarijo v Florijanski ulici. Tam je v pričo več navzočih začel boga preklinjati, češ zakaj mu ne da dela. Po nekem postreščku opozorjen, da je tako govorjenje kaznivo je Kargel ponovil svojo prejšnjo kletv. Proti večeru istega dne je prišel v Cerkvene ulice in tam nekemu poštnemu uslužbencu izmaknil v veži viseči službeni plašč, katerega je, ko ga je lastnik zasledoval proč vrgel. Na Bregu se je posrečilo nevarnega ptička aretirati. Kargel se je tudi že delj časa brez dela okoli potikal in prosjačil, tudi si je pridejal tuje ime Peter Olsen iz Švedskega. Glede bogokletstva se je izgovarjal, da je bil pijan in ni vedel kaj govori. Za kaznen se mu je prisodilo 7 mesecev ječe, nakar se bode po prestani kazni oddal v prisilno delavnico.

Z orožjem se ni igrali. Čevljarški vajenec Jože Polajner v Spod. Šiški je prišel na sveti večer v prodajalno Jakoba Podvornika kupiti razglednice. Imel je s seboj nabiti floberet revolver, katerega je iz žepa potegnil, pri tem se je pa zataknilo kladiivo ob rob žepa, na kar je počil strel, ko ga je iz žepa potegnil. Strel je zadel Podvornika v spodnji del telesa in akoravno je bila poškodba lahka, je imela to posledico, da je okvarjenec po preteku 20 dni za zastropjenjem krvi umrl. Obdolženec svoj čin odkrito prizna. Obsojen je bil na 6 tednov zlogota zapora.

Razne stvari.

* **Orientalsko potovanje zastopnikov avstrijskih trgovskih zbornic.**

In Carigrada poročajo, da so se 22. t. m. vkrcali na Lloydov parnik »Baron Beck« zastopniki avstrijskih trgovskih zbornic in se odpeljali v Solun.

* **Goljufivi blagajnik.** Blagajnik nemškega ženskega reda rdečega križa za kolonije, Hugo Wölfer, inženir in magistratni stavbni mojster v Berlinu je pokradel v zadnjih desetih letih nič manj kot 217 tisoč mark iz društvene blagajne.

* **Izgrubljeni parniki.** Pomorski urad v Hamburgu je razglasil, da so se izgubili parniki »Palermoc«, »Savona« in »Genua«, ki so odpeljali iz Hamburga nepoškodovani in pravilno obloženi. Sodi se, da so zašli 8. januarja v hudi vihar ob španskem obrežju in se tam potopili. Utonilo je okrog 60 mož moštva in 5 potnikov.

* **Prijatelji mladine.** Zupnik Berghold je prodal hišo Francu Jožefu deškega doma na Dunaju v III. okraju neki avtomobilni tvrdki pod takimi pogoji, da morajo dečki do 15. maja zapustiti hišo in so potem brez strehe. »Deutscher Volksblatt« se bavi s to afero v članku, naslovljenem »Koroško na Dunaju« in zahteva pojasnil glede te prodaje, toda kje bo dobil pojasnila, ko se vendar ta do mozga korumpirana družba boji javnosti kakor hudici križa.

* **Zastrupljeni bonboni.** Otroška odgojiteljica Ziegler je obiskala o velikonočnih praznikih svoje sorodnike v Beuthunu v Šleziji. Vrnivša se iz dopusta je prinesla s sabo različne bonbone, kot darilo za otroke. Predno je šla spat je dala nekaj teh bonbonov dekli in jih tudi sama jedla. Otrokom pa je gospodinja prepovedala jesti zvečer sladkor. Drugi dan so našli odgojiteljico in dekle mrtvi v postelji. Dognalo se je, da so bili bonboni močno zastrupljeni.

* **Srednjeveška kazen za revolucionarnega pisatelja.** V biblioteki C. Butlerja v Londonu so dobili med raznimi dragocenimi knjigami in zvezki tudi značilen apel na tedanji parlament. Spisal ga je leta 1628. dr. Alet. Leighton. Radi tega apela so tirali pisatelja pred sodišče, ki mu je prisodilo sledečo občno kazen: Obtoženec se mora dvakrat na eni najbolj obljubljenih cest v Londonu z bičem pretepsti. Porežjo naj se mu ušesa, raztrgajo nosnice, na lica pa naj se mu užge znamenje S. S., to je povzročitelj nemirov. Dalje ima plačati 600.000 K globe in pride kot do smrti netnik na bojno brodovje.

* **Žalna pojedina kanibalov.** Francoski polkovnik Moll, ki je padel pred kratkim na bojnem polju pri Wadaju v francoski Afriki, je poročal med drugimi zanimivostmi tudi sledečo za kanibale značilno anekdoto: Zašel sem nekega dne v državi Kongo med strašne ljudžrce. Umrli jim je ravno načelnik rodu in pripravljali so se na žalno pojedino. Okrog ognja so postajali bojno okinčani možje, ob strani pa so stale vdove po pokojnem gospodarju. Bile so popolnoma slične, njih život pa je bil namazan s popolnoma belo, lepljivo moko. Izgledale so kot veliki cmoki, ki so pripravljani za v ponev. Ljudžrce so me povabili slovesno k obedu. Vprašal sem jih, v čem obstoja njih obed, nakar so mi pokazali skupino belih cmokov — gospodarjevih vdov. Zgrozil sem se nad tem, in sem udeležbo seveda odločno odklonil. Bili so vsi iz sebe in se skrbno povpraševali, s čim bi mi postregli. Rešil sem jih zadrege in jim ponudil toliko volov, kolikor so imeli pripravljenih za obed gospodarjevih vdov. Uklonili so se sicer temu predlogu, ker so se bali, vendar pa je velika večina velikašev rodu odšla, češ, da se ne izplača ostati na taki žalni pojedini.

* **Zgodovina glavnega dobitka.** V Lugosu na Ogrskem stanujoči risar Wandallch je kupil v jeseni l. l. od loterijske firme Gaedicke v Budimpešti eno osminko srečke. Pet obrokov srečke je bil že točno plačal, šesti obrok pa bi bil moral plačati aprila. Na opomin firme je poslal Wanderlich 9. t. m. 4 K, zadnji obrok. Na svoje začudenje pa je dobil 13. t. m. denar nazaj s pripombo, da firma ne sprejme več plačila. Na velikonočno nedeljo sta se pri njem zglasila dva gospoda ter se predstavila kot zastopnika loterijske firme. Rekla sta mu, da je srečka zadel 12. aprila 40.000 K ter mu hotela izplačati po odbitku stroškov takoj 3000 K. Zahtevala pa sta od njega, da jim izroči tudi vse recepiše o odposlanih obrokih. Tega pa risar ni hotel storiti. Drugi dan je čital v časopisih, da je zadel njegova srečka 400.000 K in ne 40.000 K. Obrnil se je na firmo, od katere pa ni dobil nikakega odgovora. Vseled tega si je poiskal Wanderlich odvetnika, ki je vložil proti firmi Gaedicke v Budimpešti ovadbo zaradi goljufije. Imejtelj firme Gaedicke pravi, da o celi stvari ne ve ničesar.

* **Želja in volja.** Bismarckova se je izpolnila. Vobče znan je sovržen nastop takratnega grofa Bismarcka pred letom 1890 v pruskem

deželnem zboru nasproti Avstriji! Kakor starorimski Cato, je tudi graditelj nove Nemčije vsak svoj govor takorekoč končal vsaj v mislih: »Avstriam esse delendam!« — In enkrat pri enaki priliki je izrazil tudi tele krilate besede: »Wir Preussen-Deutsche müssen unbedingt dahin arbeiten, den politischen Schwerpunkt Österreichs von Wien — nach Budapest zu verlegen!« (mi Prusi moramo delati na to, da se političen center Avstrije prenese iz Dunaja v Budimpešto!) — Sicer se je premoč Budimpešte, to se pravi madžarske vlade nasproti Dunaju ali Avstriji že večkrat pokazala in izkazala — ali najbolj eklatantno pa se bode ta okolnost manifestirala bodoči mesec, ko bode naš cesar v svoji prestolici sv. Štefana krone slovesno in z vsemi kraljevskimi častmi in slavnostmi sprejel kot svojega kraljevskega gosta gospodarja — kraljevine Srbije Petra I. — Znamenita je ta okolnost na vsak način; kajti v Budimpešti pozdravi naš vladar tujeja vladarja, ki je tudi kraljevsko veličanstvo, ne kot cesar, ampak kot apostolski kralj sv. ogrske krone! — Ali se hoče s tem v veliki svetovni politiki dokumentirati, da je kraljevina Srbija v nekaki trgovsko - politični odvisnosti od ogrske krone? Ali ni morebiti tudi v tem vprašanju bila delujoča nevidna roka evropskega imperijalizma v Berlinu? Kdo ve!

* **Nenasitna, brezobzirna farška bisaga.** Ne samo naši kranjski fajmoštri in kaplani, marveč cela internacionalna klerikalna vojska nenasitnih katoliških duhovnikov tekmuje v beračenju in napolnjenju nenasitne klerikalne farške bisage. Posebno dobičkonosen je lov na testamente, ki je njihov zakon, katerega izvršuje seveda še v večjem obsegu kot navadni duhovniki, papež .am. Tako je potom spovednice podedoval ta veliki, samovoljni in otroško kapricasti netnik Vatikana, ki se hinavsko izdaja za največjega reveža, pred kratkem po umrli gđ. Enders v Stuttgartu celo njeno premoženje v znesku okroglo 100.000 mark. Revni sorodniki so se uprli temu krivičnemu početju in tožili za razveljavljenje oporoke. Izpodbijanje krivične oporoke podpirajo z dejstvom, da je bila pokojna v zadnjem času duševno abnormalna in nezmožna pravilno in pravično razpolagati svojimi premožjem. Le tej okolnosti se ima zahvaliti papež, da jo je spovednik pregovoril napraviti oporočo v njegovo korist. V tej pravdi, ki je znana pod naslovom »Edersovi dediči proti Piju«, se je vršilo pred raznimi instancami že več obravnav. Sedaj poročajo nemški listi, da se je papež vsestranskemu pritisku vendarle deloma vdal. Sprevidel je krivico, ki se dela s tem nevalificiranim dejanjem revnih sorodnikom pokojnice in se spustil v pogajanja, ki se baje v kratkem dovrše.

* **Uresničene sanje.** Tri mesece pred rusko - francosko vojso, ko še ni nihče vedel, da bo v kratkem udrila v Rusijo velika združena francoska armada, je živel general grof Tučkov v neki vili blizu Tula. Neko noč se je sanjalo njegovi ženi, da je v gostilniški sobi v nekem popolnoma tujem kraju. Vstopil je njen oče, peljal za roko njenega sina in je žalostno rekel: Uničena je Tvoja sreča, Tvoj mož je padel, padel je pri Borodinu! Prestrašena se je zbudila, ko pa je videla svojega soproga mirno spati, se ni brigala za sanje in v novič zaspala. Toda iste sanje so se ji ponovile popolnoma enako še dvakrat. Poklicala je prestrašena moža in ga vprašala, kje je Borodino. Iskala sta takoj po zemljevidih, a kraja nista nikjer našla. Minili so meseci in čudne sanje sta seveda oba pozabila. Tudi ko se je vnela francosko - ruska vojna, se ni nihče nanje spomnil. General je dobil poveljstvo rezervne armade, ona je šla nekaj časa z njim nato pa zaostala in se nastanila z očetom v nekem malem mestu. In tu so se sanje uresničile. Res je nekega dne stopil k njej njen oče, peljal sina za roko in ji povedal žalostno novico: »Padel je Tvoj mož, padel pri Borodinu.« Sedaj šele se je spomnila grofica na usodne sanje. Soba v kateri se je to zgodilo je bila popolnoma slična sobi v sanjah, njeni mož pa je res padel v oni znameniti bitki pri vasi Borodino, ki ima ime po bližnji istoimenovani reki.

Prošnja na ljudomila srca.

Na belo nedeljo je izbruhnil ogenj v Graditču pri Škofljici. Požar je zahteval človeško žrtev. Posestnik Ivan Šekar je ostal pod razvalinami hleva, ki se je podrl, ko je hotel rešiti živino. Tudi gospodinja, poslastnica Šekar je hudo opetena in je malo upanja, da jo ohranijo njenim 7 otrokom. Zgorela je Šekarjevimi hiša in gospodarsko poslopje in Ivanu Bukovcu vse, kar je imel, tudi on je dobil pri požaru take opekline, da so ga morali prepeljati v bolnišnico v

Ljubljano. Šekarjevina je zgorela poleg tega tudi 12 glav živine. Strašna je beda in domačim ni mogoče storiti vsega, da bi olajšali gorje ponesrečenec, zato se obračajo do ljudomilih src s prošnjo za pomoč. Sila je velika, pomoč nujno potrebna. Kdor prisloži ponesrečenec hitro na pomoč bodisi z denarjem, bodisi z živčjem ali obleko si zagotovi hvaležnost globoko nesrečnih. Liste pa prosimo, da ta apel na ljudomila srca ponatisnejo. Vsa darila sprejema in izkaže v našem listu

VINKO OGORELEC,
posestnik v Škofljici.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ljubljanske občinske volitve in slovenska javnost.

Sv. Križ - Cesta, 26. aprila. Najsrčnejše čestite k slavni zmagi! Živela bela Ljubljana. — Bralno društvo Cesta.

Rogatec, 26. aprila. Čestitamo na zmagi. Živela bela Ljubljana. — Žetalski naprednjaki.

Zagreb, 26. aprila. Slava vam prvaku in prvoboritelju naše bele Ljubljane! Živeli narodu v ponos in pomoč. (Brzojavka naslovljena na dr. Tavčarja.) — Slovensko društvo in zadruga »Lipa«.

Škodove delnice.

Dunaj, 26. aprila. Danes so padle Škodove delnice za nadaljnjih 58 K, tako da stoji kurz sedaj na 591 K.

Brambni zakon.

Budimpešta, 26. aprila. Danes dopoldne se je vršil v poslanski zbornici ministrski svet, v katerem je ministrski predsednik grof Khuen - Hedervary poročal o uspehu svojega bivanja na Dunaju in si izprosil polno moč za nadaljne korake. Khuen se vrne danes zvečer ali jutri zjutraj na Dunaj, kjer se bo posvetoval nadalje z Bienerthom.

Dreadnought in zopet dreadnought.

Reka, 26. aprila. Kakor se zatrjuje, spuste v najkrajšem času prvi dreadnought »Viribus unitis« v morje, menda začno graditi takoj novi dreadnought.

Nemški poslanik v Belgradu.

Belgrad, 26. aprila. Nemški poslanik dr. pl. Griesinger je bil danes sprejet od kralja Petra v posebni avdienci.

Vstaja v Albaniji.

Carigrad, 26. aprila. Malisori in Črnogorci so naskočili in razdejali tri turške utrdb.

Mladoturška stranka.

Carigrad, 26. aprila. Kriza v mladoturški stranki je končana. Disidenti se hočejo zavzeti za zopetno združenje stranke. Najbrže pride do nove volitve prezidija, pri kateri bo izvoljen naučni minister za predsednika. Kakor zatrjujejo, bo dobil Rifaat paša jutri zaupnico in ne bo prišlo do kabinetske krize.

Kabinetna kriza na Turškem.

Carigrad, 26. aprila. Zaradi nemško-ruskega sporazuma in zaradi afe re Maimon izročne najbrže zunanemu ministru nezaupnico, vsled katere bo moralo celo ministrstvo demisionirati. Za njegovega naslednika bo najbrže imenovan Haffid paša.

Avstrijski poslanik v Petrogradu.

Petrograd, 26. aprila. Včeraj se je avstrijski poslanik grof Berchtold odpeljal.

Duhovniki proti državi.

Pariz, 26. aprila. Iz Lizabone poročajo, da so imeli tam danes dopoldne pod patriarhovim predsedstvom duhovniki shod, na katerem so se zavzemali za takozvane pravice cerkve ter sklenili uporabiti vsa sredstva in žrtvovati vse, da se preprečijo nameri vlade, zlasti pa zakon o ločitvi cerkve od države. Tudi vsi škofi so se pridružili temu protidržavnemu gibanju in sklenili odpisati papežu obvestilo o svojih sklepih.

Položaj v Maroku.

Pariz, 26. aprila. Upor v Maroku se veča od dne do dne. Domači agitatorji skušajo vsa plemena nahujskati proti Evropejcem.

Nevarnost na Kreti.

Berolin, 26. aprila. Kakor poroča »Lokalanzeiger iz Comeje na Kreti, je tam neki Krečan ubil nekega mohamedanca. Boje se, da bo videla v tem uboju Turčija političen korak in nastopila proti Krečanom.

Poslano.*)

Tukajšna protokolirana tvrdka Mayer & Komp.

Vse, kar g. dr. Majaron na široko razlaga glede mojega lavrčevanja

* Za vsebino tega spisa je uradno odgovorno le toliko, kolikor to določa zakon.

volilne pravice, je cenjeni vas list za v št. 94 v ponedeljek dne 24. t. m. popolnoma zadostno razjasnil ter v tej zadevi sploh ne more biti več govora, zakaj g. dr. Majaron tudi v svojem pojasnilu isto, kar je vaš cenjeni list dne 24. t. m. prinesel.

Nikakor ne morem razumeti, zakaj se g. dr. Majaron radi te zadeve nekako opravičuje, ker se mu vendar v notici v ponedeljkovi številki vašega cenj. lista ničesar ne očita in predbaciva.

Res je, da me g. dr. Majaron ni dopustil izvršiti volilno pravico za tvrdko Mayer & Komp. kljub temu, da sem imel v rokah potrebno legitimacijo. Ker je pa tvrdka Mayer & Komp. v volilnem imeniku vpisana kot volilka, zdelo se mi je po novem volilnem zakonu dolžnost in ne samo pravica, da moram iti voliti za tvrdko Mayer & Komp., ker sicer zapade ta radi neizvršitve volilne dolžnosti denarni globi.

Gosp. dr. Majaron trdi, da sem imel še nekaj ur časa, da si preskrbim potrebno dokazilo, vendar ko sem izvrševal volilno dolžnost, bilo je že proti 12. uri in je tudi g. dr. Majaron gotovo znan, da se pri c. kr. sodiščih v nedeljah dopoldne ne uraduje.

Nerazumljivo mi je pa, iz katerih vzrokov g. dr. Majaron g. Emerika C. Mayerja st., družabnika tukajšne manufakturne tvrdke I. C. Mayer zagovarja, češ, da slednji: »ni cele volno komisijo za nos vodil.« Gospod dr. Majaron sam prizna, da je gospod Emerik C. Mayer st. solastnik tukajšne manufakturne tvrdke I. C. Mayer, na stavljeno vprašanje izjavil, da družba Mayer & Komp. nič več ne obstoja in ravno ta odgovor gospod Emerik C. Mayer st. je neresničen in izmišljen, ker je g. Emerik C. Mayerju kot solastniku tvrdke Mayer & Komp. gotovo prav dobro znano, da imenovana tvrdka še obstoji in da be obstajala toliko časa, da se je ne izbriše iz trgovskega registra.

Dokaz, da firma Mayer & Komp. še obstoji, je izvelek iz trgovskega registra tukajšnega c. kr. deželnega kot trgovskega sodišča, kateri izvelek je bil napravljen včeraj, tedaj en dan po volitvi. Na dan volitve je tedaj tvrdka Mayer & Komp. še obstajala, a g. Emeriku C. Mayer st. solastniku tvrdke I. C. Mayer v Ljubljani se je potrebno zdelo, povedati volilni komisiji neresnico in je bilo v vašem cenj. listu v ponedeljek prav prizanesljivo povedano, da je g. Emerik C. Mayer st. celo komisije za nos vodil.

Ta volilni komisiji podana, neresnična in izmišljena izjava od strani g. Emerika C. Mayerja je napravila, kakor mi je en član komisije privatno omenil, na volilno komisije čuden vtis in je mene stavila v čudne luč, kakor bi hotel neupravičeno izvršiti volitve.

Iz tega vzroka se mi zdi dolžnost to zadevo natančno pojasniti, da cenjeni člani volilne komisije kakor i cela javnost izvedo, kdo je govoril pred volilno komisijo resnico in kdo neresnico.

Izvelek iz trgovskega registra z dne 24. t. m., v katerem je tudi stavka: »Vertretungsbefugigt jeder Gesellschafter selbstständig.« je pa g. dr. Majaronu, predsedniku volilne komisije, na razpolago.

To je resnica, pa naj g. dr. Majaron govori ali piše, ali pa zagovarja kar hoče in kogar hoče.

(1498)

Anton Dečman.

Gospodarstvo.

— **Jadranska banka v Trstu** — Hrvatska vjersijska banka v Dubrovniku. Kakor se nam poroča, sklenil se je v zadnjih dneh spoj (fuzija) imenovanih zavodov na ta način, da Jadrska banka v Trstu prevzame Hrvatsko vjersijsko banko v Dubrovniku z vsemi podružnicami.

Hrvatska vjersijska banka v Dubrovniku, ustanovljena leta 1902 s prvotno delniško glavnico 500.000 kron, povišala je svoj kapital l. 1907 na K 1.000.000 in l. 1910 na 2.000.000 kron, ustanovila je svoje filijale v Splitu, Šibeniku in Zadru in pridobila si je s svojim solidnim poslovanjem in spretnim vodstvom splošno zaupanje merodajnih dalmatinskih krogov. Tudi imenovanje centrale te banke podružnim zavodom avstro-ogrsko banke priča o zaupanju tega največjega finančnega zavoda naše monarhije.

S prevzetjem tega zavoda postaja Jadrska banka, v kateri složno deluje slovenski, hrvaški in srbski kapital, največji avstrijski jugoslovanski zavod, povišuje svojo delniško glavnico od K 6.000.000 na 8.000.000 kron in računamo — li rezervne zaklade in vloge obeh zavodov, bode razpolagala z glavnico nad 30.000.000 kron.

Ta korak Jadranske banke, a katerim razširja svoj delokrog in Trsta, Ljubljane in Opatije na Dubrovnik, Split, Zadar in Šibenik, pomeni veliki napredek našega denarstva in za-

moremo čestitati upraviteljem obeh zavodov, da so znane podreli eventuelna osebna vprašanja skupnemu koristnemu narodno - gospodarskemu cilju.

Jadranska banka, katera je stopila v življenje pred malo več kot 5 leti in imela takrat samo 6 uradnikov, bode zaposlovala sedaj okoli sto uradniških moči in smo trdno prepričani, da se ji odpira še velika bodočnost. (1499)

Poziv!

Vse brate, kateri nameravajo prisostvovati mednarodni tekmi dne 13. majnika v Turinu, prosimo, da prijavijo svojo udeležbo najkasneje do dne 3. majnika zveznemu predsedstvu. — Slovenska tekmovalna vrsta ter ostali izletniki odpeljejo se iz Ljubljane v sredo, dne 10. majnika ob 1. uri popoldne z osebnim vlakom ter dosepejo ob 11. uri zvečer v Benetke kjer jih bo na postaji pričakoval član tržaškega Sokola ter jih povedel na že naročena prenočišča. V Turinu določena bo za Slovence posebna restavracija ter hotel po zmerni ceni (zajtrk, obed in večerja Fr. 3) v pisarni centralnega odbora (via Magenta 11) dobile se bodo tudi legitimacije po Fr. 5 — na podlagi katerih bode imel vsak udeleženec vstop k vsem slavnostnim prireditvam, kakor tudi na telovadisce.

Vozne cene proge Ljubljana-Benetke-Milan-Turin objavili bodemo v teku tega tedna; za danes priobčujemo letos veljavno naredbo italijanskih železnic, ki se glasi: »Od 1. marca do 31. oktobra t. l. dovolile so italijanske železnice izredno znižane vožne cene za obisk razstave v Turinu in Rimu. Od 1. marca do 31. oktobra prodajale se bodo na vseh italijanskih železniških postajah legitimacije po Fr. 10-50 (veljavne 45 dni), katere dajo pravico po osmih progah Italije do znižanih vožnih cen od 40 do 60%; imetniki teh legitimacij pa se morajo voziti najpej v Turin, Rim ali v Florencia, med tem, ko je nadalje izbira ostalih sedem prog vsake-mu poljubna.

Potni listi niso potrebni.
Na zdar!
Predsedstvo SLOV. SOKOLSKÉ ZVEZE.

Darila.

Upravništvu naših listov, so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: Anton Kuhar, učitelj v Trbovljah, 14 kron; ob priliki pogreba nepozabnega in blagega prijatelja inženirja Ernesta Ingla nabrala pri »Korenu« v Trbovljah gđe. Ruská Frankovič.

Za Domžalskega »Sokola«: Slavko Januš, bančni uradnik v Ljubljani 10 K, mesto venca na krsto svojega najboljšega prijatelja Arnošta Windischerja. — Živeli nabiraleci in darovalci!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 26. aprila 1911.

Maložnani papirji.	Osnovni	Blagovni
4% majeva renta	92-75	92-95
4 1/2% srebrna renta	96-20	96-40
4% avstr. krona renta	92-70	92-90
4% ogr.	91-60	91-80
4% kranjsko deželno posojilo	94-50	95-50
4% k. o. češke dež. banke	94—	95—

Srečke.	309—	315—
Srečka iz l. 1860 1/4	309—	315—
„ „ 1864	154-25	160-25
„ „ 1868	295-50	301-50
„ „ 1872	286-25	292-25
„ „ 1876	255-75	261-75
„ „ 1880	522—	532—
„ „ 1884	522—	532—
„ „ 1888	86-50	92-50
„ „ 1892	76-75	82-75
„ „ 1896	55—	61—
„ „ 1900	38-50	42-50
„ „ 1904	250-65	253-65

Reizlo.	468—	469—
Ljubljanske kreditne banke	648-50	649-50
Avstr. kreditnega zavoda	543-50	544-50
Dunajske bančne družbe	111-40	112-40
Južne železnice	759-40	760-40
Državne železnice	832-50	833-50
Alpine-Montan	286—	287-50
Češke sladkorne družbe	280—	281-20
Zivnostenske banke		

Valute.	11-36	11-39
Cekini	117-27	117-47
Marke	19—	19-02
Franki	94-55	94-75
Lire	253—	254—
Rubli		

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 26. aprila 1911.

Termin.

Pšenica za maj 1911	za 50 kg	12-49
„ „ oktober 1911	za 50 kg	11-54
Rž za april 1911	za 50 kg	9-28
Rž za oktober 1911	za 50 kg	9-87
Koruzna za majnik 1911	za 50 kg	6-55
Koruzna za julij 1910	za 50 kg	6-65
Oves za oktober 1911	za 50 kg	7-77

Efektiv.
Neizpremenjeno

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. aprila: Angela Slivar, zasebnica, 2 let, Stari trg 3.

Dne 23. aprila: Ana Tomine, bivša delavka, 82 let, Radeckega cesta 11.

Dne 24. aprila: Berta Swalla, učenka, 10 let, Valvazorjev trg 6.

Dne 25. aprila: Ernest Windischer, trgovec, 25 let, Zaloška cesta 11.

V deželni bolnici:

Dne 20. aprila: Ivan Černivec, urarski pomočnik, 24 let. — Ivan Štok, premogar, 27 let.

Dne 21. aprila: Alojzij Balogh, opekarski delavec, 48 let. — Vincencij Arčon, kočar in zidarski pomočnik, 56 let.

Dne 22. aprila: Ivana Žibert, tovarniška delavka, 24 let. — Ivan Drobnič, pomožni cerkovnik, 41 let.

Dne 23. aprila: Teobald Vlahovič, brivčev sin, 15 mesecev. — Ivan Brodar, sin tovarniškega kleparja, 9 let. — Fran Cvikelj, rejencec, 5 mesecev.

Za prebivalce mest, uradnike itd.
Proti težkočam prebavljanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravn. neobhodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz prašek“, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izredno zahtevati Moll-ov preparat, zažnamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 18

Uboštvo in nevednost

sta glavna vzroka velike umrljivosti otrok. Zatorej ne more biti poudarjeno zadosti pogosto, da je treba smatrati življenjske izdelke „Kufek“ za resnično blagodejno iznajdbo za naš mali naraščaj. »Kufek« v porabi ni drag, je izredno redilen, pomaga otrokom do uspešnega razvitka in ne da, da bi se pojavile želodčne in črevesne bolezni.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodilom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, špocialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu. 169

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blaginju žužne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blaginje v Ljubljani.

Lesih & Windischer
Priporočamo
novo trgovino z
manufakturnim
blagom.
Ljubljana
Stari trg 1
(prej bazar)
postaja elektr. železnice.

Specialiteta, odina slovenska ura za telovadce.
Dobi se samo pri trdki
Ljubljana H. Suttner Ljubljana
Mestni trg Sv. Petra cesta
Tevarniška znamka „H.M.“

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 306-2. Srednji tlač 736-0 mm

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
25. 2. pop.	733-1	22-2	sl. jizah.	del. oblak.
9. zv.	733-8	14-5	brezv. vetr.	jasno
26. 7. zj.	735-1	10-7	sl. jug	„

Srednja večerajšnja temperatura 15-6, norm. 11-3. Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Arnošt Windischer
trgovec v Ljubljani
danes ob pol 2. uri ponoči po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 25. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo danes, 26. aprila ob pol 6. uri popoldne iz Leonišča c. Sv. Križu. 1309
Blagega pokojnika priporočamo v prijazen spomin.
Ljubljana, dne 25. aprila 1911.

Zahvala.
Povodom prebriske izgube naše preljube, nepozabne matere, babice in prababice, gospe
Cecilije Skušek
vdove c. kr. davčnega oficijala
izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so jo v izredno velikem številu spremlili k večnemu počitku. Posebno se pa zahvaljujemo cenj. gg. uradnikom okrajnega sodišča in in davčnega urada, mestnemu zastopu, notarijatu, cenj. duhovščini, slavni meščanski godbi za spremstvo ter blag. g. dr. Češarku, okrož. zdravniku za požrtvovalen in skrb ves čas bolezni. 1505
V Kostanjevici, 24. aprila 1911.
Zahvaljoče rodbine:
Skušek, Wurner, Weibl, Lunder, Platner, Gorjup, Znidaršič.

Vinarska in gospodarska :: zadruga v Dornbergu ::

ima še večje zalogo naj-
izbornejšega vipavskega

vina

v zalogi. Cene zmerno,
postrežba točna.

Ljubljanske Benetke
so zopet odprte.

Naročajte na izbiro
bluze, krila, kostume,
plašče, jopiče, nočne halje, pe-
rine, perilo, stoznike dalje
otroške oblečke, plaščke,
klobučke, čepice in druge potreb-
ščine za otroke in novorojenčke
pri
M. Krištofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg 28.
Priznana najlinjsa damska in otroška kon-
fekcija. Izdeluje tudi po meri. Najnižje cene.

Stanovanja

z 1 ali 2 sobama se oddajo na Po-
ljanski cesti št. 60 in na Prodo-
vičem selu. 1480
Istotam se odda tudi moderno
urejena 1480

pekarija

in veliko transitu

skladišče ter dve kleti

Elia Predovič, Ljubljana.

V prijaznem mestu na Kranjskem

se odda takoj v najem

stanovanje s prostori

in vso opravo za krojaško obrt

(za boljšega krojača.) 1501

Krojaški pomočnik

za veliko in malo delo

se sprejme takoj.

Poizve se v upravnistvu »Slov. Naroda.«

Klavir

dobro ohranjen, 1497
se radi selitve prav cenó proda
na Radeckega cesti 3, 1. nadstr.

Prodasta se 1504

2 novi villi

z večjim vrtom in z večjimi stavbnimi

parcelami. — Pojasnila daje

Josip Cegnar, Spodnja Šiška 240.

Spretno 1469

prodajalko

z večletno prakso v papirni ali galante-
rijski stroki sprejme

L. Schwenfner, Ljubljana, Prešernova ul. 3.

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Pozor! Birmanska darila! Pozor!

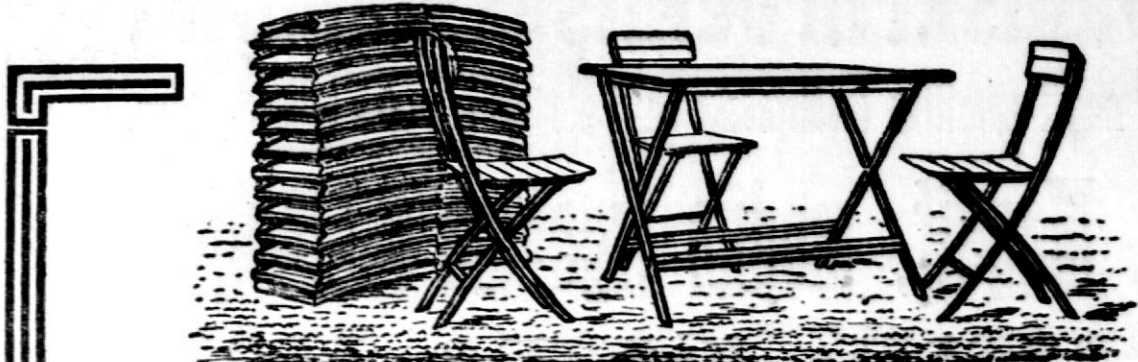

Barite, kje se dobijo najcenejše ure in celo ugodnejše nego po tovarniških cenah vsled velike zaloge, na primer:

Niklasta ura, trpežno kolesje z veržico	K 5-50
srebrna cil. rem. ura z lepo veržico	7-50
srebrna damska ura z lepo veržico	10-50

Poleg cenejšega blaga imam vedno v zalogi tudi najfinije svetovno znano švicarsko blago na primer Seeland, Omega, Schaffhauser posebno precizno natančno regulirano, Zenith, ki zdrži natančen čas v vseh legah. — Za vsako blago se dobi pismeno večletno jamčenje.

Franc Keber, Ljubljana, Dunajska cesta 12.

Avstr. patent št. 46.347.

Patentovano v 7 državah.

ČUDOVITO!
Vse dosedanje iznajdbe skladnih stolov, klopi in miz celega sveta presega J. Ljok-ova iznajdba železnih skladnih stolov, klopi in miz,

ki jih izdeluje in zalaga
parna tovarna lesnih izdelkov
FR. BURGER V SPODNJI ŠIŠKI.

Prospekti zastoj in poštno prosto. Vzorci pošiljam po povzetju. Ako ne ugaja, sprejemam poštno prosto nazaj in vrnem vplačani denar.

Računi se plačujejo le neposredno meni.

V. u. št. 2533

1454

Razglas

o glavnem naboru za leto 1911.

Podpisani magistrat naznanja:

1. Glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljano se vrši letos 1., 2. in 3. maja v „Mestnem domu“ na Cesarja Jožeta trgu, in sicer 1. maja za I. in II. razred domačih, v Ljubljano pristojnih, 2. maja za III. razred domačih in I. razred tujih, 3. maja za II. in III. razred tujih nabornikov, katerim se je dovolilo priti k naboru v Ljubljani.

Začetek vselej ob 8. uri dopoldne.

2. Nabornikom, odnosno tudi njegovim moškim svojcem, ki se pozovejo k naboru, je priti o pravem času **treznim in snažnim** na nabiralnico, ter naj vložijo o pravem času potrebne dokaze, če se oglase za ugodnost:

- kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot dušni pastirji (§ 31. voj. zak.);
 - kot podučitelji, učitelji in učiteljski kandidatje (§ 32. voj. zak.);
 - kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33. voj. zak.);
 - iz rodbinskih razmer (§ 34. voj. zak.);
 - enoletnega prostovoljstva (§§ 25.—29. voj. zak.).
3. Naborniki, ki žele ugodnosti po §§ 31. do 34. voj. zak. in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletnega prostovoljstva, morejo se zgledati, ako bi se jim odklonila prošnja za kako prej omenjenih ugodnosti, za ugodnost enoletnega prostovoljstva pri glavnem naboru.

4. Kdor zanemari naborno dolžnost ali vobče katero iz vojnega za kona izvršajočih dolžnostij, se ne more izgovarjati, da mu ni bil znan ta razglas.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 11. aprila 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan, I. r.

Trgovski sotrudnik

dobro izurjen v mešani stroki želi premeniti takoj službo.

Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Ustanovljeno leta 1873

Najboljše apno prodaja

I. Tauter, starej. Zagorje ob Savi.

cene zmerno, postrežba solidna. 1408

Na Jesenicah, Gorenjsko

se radi preselitve da v najem

opremljen lokal

kjer je že več let vpeljana trgovina, s skladiščem oziroma stanovanjem ali meblovano sobo na najugodnejšem prostoru in v bližini kolodvora. — Gospodom sotrudnikom ali samostojni izvežbani prodajalki se nudi dobra prilika zagotovljene eksistence. Natančneje podatke se izve pri Anton Hahnerju, škofja Loka, Glavni trg. 1483

Pekarija

se odda takoj v najem pod jako ugodnimi pogoji z vso opravo ali pa se hiša opravi ali pa se hiša prodaja. Hiša je skoraj nova in ima 4 sobe, 1 kuhinjo, pekarijo, lokal za trgovino, 1 klet in veliko drvarnico z dvema hlevoma za svinje. V hiši je tudi vodovod in acilenska razsvetljava. Zraven je lep, precej velik vrt. Oddaljena je komaj 2 minuti od kolodvora, kjer je jako živahen promet in posebno pripravno za pekovsko obrt, ker je brez kon kurence. 1491

Kje, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

S. STRMOLI

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Cenovnik lasnih izdelkov in potrebščin se pošlje na zahtevo zastoj.

Išče se moški, izključno pisarniški uradnik

s čedno, lepo, čitljivo pisavo. Uradniki zavarovalne stroke imajo prednost. Plača po dogovoru. — Služba stalna. Pismene ponudbe pod „pisarna“ na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

1360

Pozor!

Aspiranti za enoletno prostovoljsko službo.

Sedanji še povoljni odnosi glede uvedanja nove reforme za enoletno prostovoljstvo nudijo še vedno dosti časa položiti pravočasno usposobljenostni izpit za enoletno prostovoljsko službo. — Aspiranti, ki bi toraj še pravočasno radi napravili ta izpit, naj se z zaupanjem in čimprej obrnejo na podpisani zavod, ki vsak čas in tudi v najkrajši dobi podeljuje na uspešen način k temu potrebno izpitno pripravo in namerava nalašč za to

1. julija t. l. otvoriti naučni tečaj.

Glede eventuelne dvojbe se mora posebno poudariti, da ta z dobrim uspehom napravljeni izpit daje nepogojno — pa tudi po uvedbi nove reforme pravico do enoletne prostovoljske službe.

ZAGREB, aprila 1911.

„Prvi zagrebački vojno pripravi zavod“
(šola in internat, Zagreb, Kukovičeva ulica 15).

Dva nova Seifertova biljarda najnovejšega sistema!

1413

Popolnoma na novo urejena

„kavarna Central“

na Sv. Petra nasipu št. 37

navadno celo noč odprta.

Z odličnim velespoštovanjem

Štefan Miholič, kavarnar.

Dva nova Seifertova biljarda najnovejšega sistema!

Prodaja posestev.

Proda se v prometnem kraju na Gorenjskem

(čez 5600 prebivalcev) iz proste roke:

hiša s staroznano gostilno

katera leži na državni cesti, tik farne cerkve, v obližju kolodvoru in velike tovarne. Hiša obsega več gostilniških sob, salon in zraven spadajoče prostore ter 15 opremljenih sob za prenočevanje tujcev ter gospodarska poslopja. Z gostilno je združena trafika, v hišo vpeljan lastni vodovod in acilena luč, ter nastanjen poštni in brzojavni urad;

lepa obširna vila

za kako večjo rodbino, za hotel, zdravilišče, samostan ali kak penzionat zelo prikladna. Obstoji iz 41 sob, vse z novo opravo opremljene, s potrebnimi pritliklinami, čez 1 ha velik krasen vrt. Vodotok v hiši in na vrtu. Zraven spada zemljišče v izmeri 4 1/2 ha, ter 5 ha velik gozd. — Z vilo se proda tudi ribolovna last. — Vila leži v bližini državne ceste in 6 minut od kolodvora oddaljena in neposredno pri vhodu v novo otvoreno zanimivo sotesko, katera obeta radi lepih vodopadov še obilo obiska. Vili se nudi toraj lepa prihodnost;

velika vodna žaga

na Francisturbino 30 konjskih moči. Z žago je spojena hiša, kjer se je preje nahajal mlin, zaradi velikih prostorov zelo prikladna za mizarstvo ali drugo obrt;

oddaja se tudi več polja za njive, travnike in gozdi.

== Navedena posestva se prodajo ali skupaj ali posamom. ==

Naslov se izve v upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

1381

Lepo arondirano 1407

gozdno posestvo

v Pohorju (Štajersko)

v skupni izmeri 281 ha, od katerih odpade na gozd 255 ha, na polje pa 26 ha, z gospodarskimi poslopji in izvrstnim lovom na srne, divje peteline in ruševce, 1000—1500 m nad morjem, 12 km od bližnje železniške postaje oddaljeno, ob dobri vožni cesti in 2 1/2 ure pešhoda do bližnjega mesta, je ceno naprodaj.

Vprašati pod „arondirano gozdno posestvo“ na upravnistvo »Slov. Naroda“

govejehuhina kocka družbe

da hitro in na ugoden način krožnik najboljše goveje juhe. — Cena samo 5 vinarjev.

Gospodična

večja slovenskega in nemškega jezika, spretna v vozenju, kakor tudi izurjena prodajalka 1502

sprejme primerno službo

najraje v Ljubljani. Vozenje sprejema tudi na dom. — Ponudbe se blagovljijo poslati najpozneje do 10. maja t. l. pod M. B. poštno ležeče Ljubljana.

Telefon šte. 16.

Leta 1837. ustanovljena delniška družba

427

Telefon šte. 16.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnelomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporočna se za stavbna dela vsake vrste.

Član dunajskih in berlinskih prevoznikov pohištva. — Sprejema vse v spedicijo spadajoče prevoznine iz vseh in v vse kraje, po najnižjih tarifih. — Prevaža pohištvo v novih, patentovanih pohištvenih vozeh na vse kraje, tudi v 2010 inozemstvo.

Spedijsko podjetje
Bavarski dvor.

Ustanovljeno leta 1908.

JOS. ŠKERLJ v Ljubljani

Spedijsko podjetje
Bavarski dvor.

Ustanovljeno leta 1908

Sprejema na zalogo razno blago, pohištvo itd. Krasna, suha in čista skladišča so na razpolago. — Nabirali promet Dunaj-Ljubljana in obratno zastopan v vseh večjih mestih. — Moj zastopnik na Dunaju je Karl Lavi, spediter, Dunaj I. Schulhof 6.